

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3,
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timisoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

A huszti megfigyelő

A ruszinszkoí Huszt igen kies fekvésű csinos városka. Van járásbírósa, közjegyzősége, adóhivatala, pénzügyőrbiztosi állomása, csendőrorse, tejszövetkezte, tanonciskolája stb. szóval mindazokkal az intézményekkel ékeskedik, amelyekkel joggal büszkélkedhetik egy tízezer lakossal bíró község. Most azonban egész különös megtisztelés érte a Tisza partján fekvő nemzetközi jelentőséget mindaddig meglehetősen nélkülöző kis várost. Mohos falai közé bevonult a diplomácia. Még pedig nem is valami szomszédos külügyér tisztelte meg látogatásával Husztot, hanem egy távolkeleti ázsiai nagyhatalomnak megbízottja. Bizony, a japáni diplomáciának kiküldöttje ütötte fel a sátorfáját a történelem folyamán mindaddig mélan szendergő tiszpartai városba, ahol talán még nem is járt sárga ember. De vajjon mi lesz a feladata, a rejtélyes Nippon képviselőjének Husztot? Figyelni fogja a történéseket, lévén ő kiküldött diplomáciai megfigyelő. Hát lesz is majd tapasztalni valója ott bőven az Ukrajnához való közelség révén, amely a legutóbbi hetekben az európai problémának egyik sarkpontja lett. Sőt nemcsak európai probléma ez, hanem immár világközi kérdés. Mísem bizonyítja ezt jobban, mint az a tény, hogy már Japán is ugyiszólván a helyszínről akar belenézni az izgalmasan kavargó események kohójába. E pillanatban Ukrajna sorsa van az előtérben, Ukrajna felé fordul minden figyelem, Ukrajna az a nagy kérdőjel az eljövendő alakulások horizontján, amelynek a létezéséről is alig tudtak valamit a világban néhány hónappal ezelőtt. És íme, most ott vizsgálódik, ott les egy ferde keleti szempár Husztot és hasonlóképpen odairányozódnak a többi diplomáciai szemek is: Páris, London, Newyork, mind izgatottan megfigyel. Önálló legyen-e Ukrajna vagy megmaradjon a régi kötelékében? — ez most a kérdés. — Németország vetette fel a gondolatot és szorgalmazza elsősorban, hogy önálló állam legyen, mert ismervé már a háborúból a példátlanul termékeny ukrán földet, úgy reméli, hogy egy önálló Ukrajna révén, majd gazdag termékeinek közvetett kihasználója lesz. Hála és barátság fejében Németország fokozott gazdasági befolyásra számít a majdani új államban. Remény volt arra is, hogy egy német segítséggel Ukrán trónra juttatott orosz nagyherceg szintén jó szolgálatot tehet ennek a politikának. Azonban ez az elgondolás nem vezetett eredményre. Círil nagyherceg, Oroszország száműzetésben élő cári elhárította magától az ukrán koronát. Ugy vélte, hogy az orosz birodalom egysége szent és sérthetetlen és egy Romanovivadék nem fogadhat el egy olyan tervet, amely ennek az egységnek megbontásával új államot alapít. Ez a természet ellen volna és Oroszország messzi reményei semmivé válnának a Romanovoknak ily hittagadásával. Ugyanígy gondolkodik Popov tábornok is, a doni kozákok hetmanja, aki Amerikában él és épp most látogatja végig a száműzött Oroszország különböző európai centrumait. Ő is azt hirdeti, hogy a száműzötteknek semmit sem szabad tenni, ami az orosz egység és az orosz terület sérthetlensége ellen irányulna. Ugyanígy nyilatkozik Denikin is, az utolsó fehérerős hadsereg főparancsnoka. Az összes emigrációs árnyalatok véleménye tehát egységes, a régi cári Oroszországot akarják visszaállítani, így egyik sem akar önálló Ukrajnát. Az úgy azonban nem aluszik, Ukrajna önálló államiságának gondolata mindig fellohag a parázs alól. A munkácsi események is minden valószínűség szerint Ukrajnával vannak kapcsolatban. És hogy ebben a kérdésben még tovább bonyodalmak is várhatók, mi sem bizonyítja jobban, mint Távolkelet helyszíni megfigyelőjének megjelenése Husztot.

Anglia és Franciaország egységes állásponton

Kedden délután Chamberlain és Halifax Párisban tárgyaltak és elfogadták a francia álláspontot. — Az angol sajtó ellene van az engedékenységeknek Különös kombinációk egy új zsidó államról

LONDONBÓL jelentik: Chamberlain miniszterelnök lord Halifax külügyminiszter társaságában, valamint nagyobb számú kísérettel, délelőtt 11 órakor indult el Londonból római útjára. Az angol miniszterelnököt, miközben a pályaudvarra hajtatott, mindenütt lelkes ünnepelték. Csak a londoni munkanélküliek igyekeztek megzavarni tüntetésükkel a lelkes hangulatot. Összegyűltek a miniszterelnöki palota előtt, ahol tüntetést rendeztek, de rendezavarásra nem került a sor. A munkanélküliek egyik csoportjában vállukon jelképes koporsót vittek, felette pedig nagybetűs plakátot:

— A munkanélkülieket békitsd meg, nem pedig Mussolinit! — volt a plakát felirata. A pályaudvarnál nagy dulakodást rendeztek és sikerült is egy részüknek bejutni a pályaudvar csarnokába. A dulakodás közben azonban a koporsó fedele bejött. Amikor a vonat elment, a tüntetők csoportja is szétoszlott és magukkal vitték a koporsó roncseit is.

Párisban hallani sem akarnak közvetítésről

PARISBÓL jelentik: Az itteni pályaudvaron Daladier miniszterelnök és Bonnet külügyminiszter fogadja az útjukat rövid időre megszakító angol államférfiakat. A külügyminisztérium palotájába hajtatott, ahol teát adtak tiszteltük.

Daladier francia miniszterelnök és Bonnet külügyminiszter kedden délután beható tanácskozást folytattak a francia fővárosba érkező Chamberlain angol kormányfővel, valamint Halifax lord angol külügyminiszterrel.

A politikai események központjában és a közönség érdeklődésének homlokterében az angol államférfiak római látogatása áll. A mai párisi sajtó nagy cikkeiben foglalkozik az angol miniszterek római utazásának eshetőségeivel. Az Oeuvre a külügyminisztériumtól nyert értesülés alapján azt írja, hogy

Páris ellene van annak, hogy Chamberlain Rómában az olasz-francia ellentékekről tárgyaljon.

Abban az esetben, ha négyhatalmi értekezlet javasolnák, úgy Páris csakis az ellentétek elintézése után hajlandó azon megjelenni. Ha Chamberlain támogatni fogja Franciaország elutasító álláspontját, úgy a légkör hamarosan tisztulni fog, de

ha az angol kormány elnöke ingadozó álláspontot foglal el, úgy még rosszabb lesz a helyzet.

A többi lapok szintén azt írják, hogy közvetítésre sem Párisban, sem Londonban, sem pedig Rómában nem is gondolnak. A francia-olasz tárgyalások elő-

feltétele, hogy a római olasz-francia tárgyalások megkezdése előtt megfelelő légkört hozzanak létre.

HA ANGLIA SEMLEGES, NÉMET-ORSZÁG IS AZ MARAD

A Liberté azt írja, hogy pillanatnyilag szó sem lehet Franciaország és Olaszország közötti tárgyalásokról. Olaszországon a sor, hogy az első lépést megtegye. A Le Jour Olaszország területi követeléseivel kapcsolatban azt írja, hogy

a francia és angol kormányok a közvéleménnyel egyöntetűen azt az álláspontot foglalták el, hogy semmit sem engednek át.

A Petit Journal rámutatott arra, hogy szó sem lehet Korfika és Tunisz katonai semlegesítéséről. De azt sem lehet megengedni, hogy a Baleari szigeteken az olaszok repülőbázist tartsanak fenn. Az Epoque szerint előnyösebb lett volna, ha Chamberlain nem megy Rómába. Az utazás azonban fontos abból a szempontból, hogy Mussolini megállapíthassa, hogy

a Páris-londoni tengely éppen olyan szilárd-e, mint a Berlin-római tengely.

Az Oeuvre azt a meggyőződését fejezi ki, hogy Hitler és Mussolini az utolsó napig abban reménykedtek, hogy Franciaország engedni fog.

Németország annál inkább támogathatja Olaszországot, mert meg van győződve, hogy Lengyelország semleges marad.

A lap szerint Hitler kancellár Chamberlaintól ígéretet akar nyerni arra nézve, hogy olasz támadás esetén semleges marad. Ezzel szemben Németország is megtartaná semlegességét.

Chamberlaint meggyőzték Bonnet érvei

Az angol vendégek megérkezése előtt, kedden reggel, a kormány tagjai államtanácsot tartottak, Lebrun elnöke mellett. Bonnet külügyminiszter különös súlyt helyezett a francia-olasz viszony megjavítására és ezzel kapcsolatban az angol miniszterek római útjára. Ismertette a londoni francia nagykövethoz intézett legutóbbi jegyzékét, amelyben

szabatosan megfogalmazza a nagykövet és az angol kormány számára a francia álláspontot az olasz követeléseket illetően.

Az államtanács magává vette Bonnet álláspontját, aki ezután még beszámolt a párisi angol nagykövettel hétfőn folytatott tárgyalásairól is. Phipps angol nagykövet ez alkalommal közölte Bonnet külügyminiszterrel, hogy az angol kormány teljesen egyetért a francia szempontokkal.

AKNAHALÓ VÉDI A FRANCIA PARTOKAT

Campinschi francia haditengerészeti miniszter interjú adott az Intransigeant munkatársá-

nak. A miniszter többek között a következőket mondotta:

— Franciaország, mint világbirodalom mindenkor számíthat hajóhadára, amely annyira erős, hogy teljesen elhathatja a hazai tengerparti határok védelmét és biztosíthatja a világ minden tájára felé az anyasország és a társországok közötti összeköttetést. A francia tengerpart védelme tökéletes. A parti ütlegek láncsorán kívül ágyúsvonatok állnak rendelkezésre, amelyek a legnagyobb sietséggel odérkezhetnek, ahol szükség van rájuk. Ezenkívül több motorizált ágyúszerepet állítottunk fel, amelyek szintén nagy gyorsasággal indulhatnak a veszélyeztetett helyekre. Természetes, hogy mindezek az ágyúk nagykaliberűek, legtöbbször olyan, hogy a legnagyobb hajóágyúk kaliberét is túlhaladja. A légvédelem szintén a legtovábbfejlesztett. A francia parti erődítmények olyan készülékekkel rendelkeznek, amelyek segítségével a közeledő repülőgépeket már nagy messzeségből meg lehet hallani. Képesek vagyunk arra is, hogy az alonk egész sírját hálóját lefektessék almonkó hajóink segítségével a tengerpartokon végig.

London is nyugodtabban nézi az eseményeket

Londonból jelentik: A keddi reggel megjelent lapok elégedetlenségüket fejezik ki azon kísérletek miatt, amelyekkel Angliát megkörnyékezik, hogy az Olaszországgal való megegyezés Franciaország, vagy Anglia részéről adandó engedmények alapján létrejöjjön. Az angol sajtó szerint

Olaszországnak van a sor, hogy a békülékenységnek tanujelét adja.

A Times azt írja, hogy a legutóbbi két nap alatt a franciák kifejezték aggodalmukat a Franco tábornok győzelme esetén várható sztratégiai helyzet miatt. Ami az olasz követeléseket illeti, a kormányhoz közelálló Times kijelenti, hogy azok az angol—olasz egyezményen ellentételesek, mert ez az egyezmény a Földközi-tengeri status quot garantálja. Olaszország arra alapítja követeléseit, hogy Franciaország nem elég erős a határainak megvédelmezésére. Az angol kormány nem tehet egyebet, minthogy visszautasít minden olyan tárgyalást, amelyet Franciaország elvez. A Daily Telegraph Chamberlain állásfoglalását szögezi le arra az esetre, ha az olaszok

területi követelésekkel lépnek fel. Chamberlain ebben az esetben kijelenti, hogy ezek a területi követelések ellentétben állanak az angol—olasz egyezményvel és az angol kormány nem tehet egyebet, minthogy tanácsolja a francia kormánynak, hogy az ilyen kérdésekről még csak tárgyalást se kezdjen, ami pedig Franco tábornoknak hadviselő félként való elismerését illeti, ez csak akkor következhet be, ha minden önkéntest elszállít a frontról.

Az ellenzéki sajtó Chamberlain látogatása ellen foglal állást, de már nincsenek olyan aggodalmak, mint néhány héttel ezelőtt voltak. Így a News Chronicle azt írja, hogy

semmit sem szabad Olaszországnak átengedni.

Nem érkezett el az az idő, amikor Mussolininek ajándékokat kell adni és ha engedményekről van szó, azokat Olaszországnak kell tennie. Ha Olaszország a jóviszonyt helyre akarja állítani Angliával, elsősorban csapatait kell visszavonnia Spanyolországból.

Abesszinia — zsidó állam lesz?

A Matin úgy értesül, hogy Mussolini miniszterelnök az angol—olasz megbeszélések során a zsidó menekültek ügyére vonatkozóan javaslatot fog közölni az angol államférfiakkal. Ennek értelmében Abessziniában független és semleges országot hoznának létre. A terv végrehajtása Franciaország és Anglia együttműködését tenné szükségessé. Olaszország átengedné a zsidó állam céljaira Harrar tartományt és az olasz partvidéket, francia részről viszont Djibutit és angol részről a Brit Szomáli-földet, Zeilat engednék át. A kijelölt területek egy része egészséges cserésföld, másik része lakható és egészséges hegyvidékből áll. Az egész államnak főpontja és fővárosa Djibuti lenne.

Öfelsége, a trónörökös és Pál jugoszláv kormányzó hercege kísérelében Temesváron át Bánlakra utazott, ahol folytatták a vadászatot

Az aradmegyei királyi vadászat után — amelyről tegnap beszámoltunk — II. Carol király Öfelsége, Mihai nagyvajda trónörökös és Pál jugoszláv kormányzóherceg Bánlakra utaztak, hogy az ott tartott nagy vadászatot vegyék részt. Az udvari vonatot a temesvári pályaudvaron Marta Alexandru dr. királyi helytartó fogadta, akinek kíséretében voltak Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár, Dragalina Cornel tábornok, hadosztályparancsnok, Praporgescu Gheorghe ezredes-prefektus és Baran Coriolan dr. főpolgármester. Marta Alexandru dr. néhány meleg szóval üdvözölte az uralkodót, aki szívesen válaszolt, majd kezét fogott a megjelentekkel és rövidesen elbeszélgett velük. Az udvari vonat azután pár perces

temesvári tartózkodás után folytatta útját. Bánlakon a felségek és kíséretük Elisabeta görög királyné vendégei.

A bánlaki látogatás után Carol király Öfelsége Mihai nagyvajda és Pál jugoszláv kormányzóherceg társaságában két napon át a Bânságban vadászott. Hétfőn, 9-én a vadászati, kedden, 10-én az udvari vadászat a hidasligeti vadászterületen folyt le. A hétfői nap eredménye: 2005 fácán, 500 nyúl, 1 róka és 77 füvad. A keddi napon a vadásztársaság 1500 fácánt, 401 nyulat, 3 rókat és 65 füvadat terített le.

Az udvari vonat kedden este 9 órakor Temesvárról elindult Bucuresti felé, míg Pál jugoszláv kormányzóherceg Versecen át Belgrádba tért vissza.

Volosin nem hive Nagyukrajnának

Munkács körül elfogták a csehok a Vízkereszt előtti állásokat Kicsérélik a holttesteket

Munkácsról jelentik: Abban az öt kilométeres sugarú zónában, amelyet a cseh—magyar parlamenterek döntése szerint Magyarországhoz fognak csatolni, hétfőn megkezdtek és kedden már erősen folytatták a cseh polgári és az ukrán egyházi hatóságok a költözködést. Munkács Kertvárosból szabad szemmel és tisztán látható, amint a klastromfaljai kolostorból hurcolkodnak az eddig ott állomásozó katonák, Munkácssal szemben, a klastromfaljai részen alig pár száz méterrel húzták hátrább a vonalakat és

újból elfogták azokat az állásokat a demarkációs vonalakon, amelyet az incidens előtt vettek birtokukba a csehek.

A környező dombokon cseh katonai megfigyelők bukkantak fel és a cseh tüzekek beásták magukat ezen a vidéken. Hétfőn a parlamenterek megbeszélésének eredményeként

Felleltározzák az ausztriai egyházi vagytonokat

Londonból jelentik: A Daily Telegraph jelenté Bécsből, hogy Seiss Inquart helytartó elrendelte, hogy január vége előtt pontos jegyzéket kell felvenni a hatóságoknak az osztrák katonikus templomokban és kolostorokban található minden értékről. A hivatalos jelentés ezt az intézkedést azzal indokolja meg, hogy az egyház birtokában lévő minden vagyontárgyról tudnia kell az államnak, mert lehetetlenné akarja tenni ezeknek a tárgyaknak a külföldre való esetleges eladását.

megjelent egy nagy vöröskeresztes cseh autó a munkácsi kórház hullaháza előtt és magával vitte az ott lévő négy cseh katona holttestét.

Úgy látszik a csehek nem számítottak arra, hogy a holttesteket kiadják, mert koporsókat nem is vittek magukkal.

Ma délelőtt különben meghalt a munkácsi vízkereszti csata 8-ik magyar áldozata, Soltész István honvéd is, aki golyót kapott a vállába és akinek a lövedékek szétrocsolták a tüdejét.

Volosin ruszin miniszterelnök értesülve a nagyszőlősi lengyel konzulátus megtámadásáról, magához kérte Valigarszky lengyel alkonzult, és sajnálkozását fejezte ki előtte az esemény felett. Kijelentette, hogy a tetteseket szigorúan meg fogják büntetni. Volosin miniszterelnök egyben cáfolatot adott ki, a melyben

apokrifnak jelentette ki a Daily Telegraphban megjelent állítólagos nyilatkozatát, amely arról szól, hogy 6 Nagyukrajna híve volna.

A csehszlovák és a magyar kormányok között létrejött megállapodás értelmében január 11-én semleges zónát vonnak a véres összetűzések színvonalára. A semleges zónán belül semmiféle katonai egység nem helyezhető el. A semleges zóna megvonása semmiféle határkijáratat nem jelent és nem tér el a bécsi döntésben foglalt határok megállapításától. Az egyezmény értelmében mindkét részről fogolycserét hajtanak végre.

Az élelmezési ipar képe nagy lelkesedéssel mondta ki megalakulását és megválasztotta új vezetőségét

A temesi királyi helytartóság területén működő pékek, hentesek, mészárosok, cukrászok és szódavizgyárosok, vagyis az élelmezési ipar képviselői, a temesvári munkakamara tanácstermében

nagy érdeklődés mellett tartották meg az élelmezési ipar céhének alakuló közgyűlését.

A megjelentek összesen 384 szavazatot képviseltek. A közgyűlésen Olariu Petru indítványára Sechei Alexandru elnököt, akinek előterjesztésére a jelen voltak egyhangulag kimondották az élelmezési ipar céhének megalakulását. Azután az új céh alapszabályait ismertették és azokat elfogadták, valamint a beirattási és tagdíjakat megállapították. Következett a tiz tagból álló vezetőségnek, valamint a három tagú ellenőrző bizottságnak a megválasztása. Egyhangulag a következők lettek a céh vezetőségének tagjai: Olariu Petru, Sechei Alexandru, Breica Trifu, Hollinger Miklós, Balasiu Ion, Tolvadian János, Martin Miklós, Petry István, Maszner Béla és Sündhausen István. Az ellenőrző bizottság tagjai lettek: Fisteau Constantin, Zikeli Mihály és Nedici Silviu hites könyvszakértő. A vezetőség tulajdonképpen tizenöt tagból áll, azonban öt tagnak a helye üresen maradt és a közgyűlésen megbízta az új vezetőséget, hogy ezt az öt tagot saját hatáskörében vegye a vezetőségbe azon tagokból, akik még utóbb fognak felvételekre jelentkezni. A közgyűlés azután megbízta Sechei Alexandru pékmestert, hogy a céh jogi személyiségének elismerésére vonatkozó munkálatokat végezze el.

Az elnök megállapította, hogy az élelmezési csoporthoz tartozó iparosok megjelent temesvári tagjai csatlakoztak már a Nemzeti Újjászüllesztés Arcvonalához, a jogosiak szintén teljes számban beléptek és folyamatban van a többi vidéki iparos tömeges csatlakozása is.

A közgyűlés Öfelsége Carol király iránti hódolat kifejezésével ért véget. A megjelentek felálltak és lelkesen élték Öfelségét, majd egyhangú lelkesedéssel kimondták, hogy hódoló táviratot küldenek Öfelsége Carol királynak, Miron Cristea patriárka-miniszterelnöknek és Ralea munkügyi miniszternek, kifejezve a temesi királyi helytartóság területén levő élelmezési céhez tartozó iparosok őszinte hódolatát és tiszteletét.

Az élelmezési céh vezetősége később tartandó ülése keretében fogja az elnök, alelnök, pénztáros és titkár személyét megválasztani

Félesztendőre ítélték Grünspan nagybátyját

Párisból jelentik: A párisi fellebbviteli bíróság elrendelte Grünspan Ábrahám és felesége letartóztatását, mert menedéket adtak Grünspan Herschnek, von Rah német diplomata gyilkosának. Grünspan Ábrahámot az elsőfokú bíróság négy hónapi börtönre ítélte el és most a fellebbviteli bíróság ezt az ítéletet hat hónapi börtönbüntetésre emelte fel. Viszony: a feleségére kiszabott négyhónapos elsőfokú ítéletet három hónapra szállította le a fellebbviteli bíróság. Az ítélet végrehajtása miatt mindkettőjüket letartóztatták.

Több pontjában enyhítik a magyarországi zsidó-törvényt

Budapestről jelentik: Az „Új Nemzedék” szerint a NEP tegnapi értekezletén általánosságban elfogadta a zsidó törvényjavaslatot és csupán egyes részleteknél merültek fel különböző kívánások és módosítások. A képviselők túlnyomó része bizonyos enyhítést kért, míg akadnak olyanok is, akik szigorítást kívántak.

A felmerült kívánások felett a mai minisztertanács dönt. Hír szerint a kormány hajlandó belemenni a javaslat bizonyos lényeges nem érintő módosításába. Valószínűleg keresztülment a mai minisztertanácson az a módosítás, amely szerint

az egyházi férfiakra nem vonatkozhatnak a törvény rendelkezései, valamint a féléveknél a zsidó szülők kitérésének terminusát hátrább tolják és kimondják, hogy a vegyes házasságoknál elég, ha a nem keresztény szülő a gyermek születésekor tért át, de lehet, hogy

új dátum mellett döntenek, esetleg 1918 augusztus elseje mellett.

A magány

Irta: HELTAI JENŐ

Az éjjel néma volt, sötét. — S aki a vén romok közt üldögélt — a vén, komoly — fülesbagoly — a messzeségből megszólított, oly — hívón-rivón — mint az ítélet trombitája. — Szája — az igazat hirdette. — En — az elbizakodottság szőnyegén — ielkem erős figyelmével figyeltem — szavát; — mely harsogott a messzeségen át. — A bus romok — konok — magános remetéje — a néma éjbe — belekialtott — s két szemé égett, mint zsarátnok:

„Te, ki figyelsz a messzeségen át — te jóbarát — hűségben és ragaszkodásban — testvérem, utitársam — ne hidd el azt, amit fecsegve — füledbe csiripel a fecske. — Az ő utját ne járd! — Kárt — vállalasz. Ami neki hasznos, néked árt. — Ő fészket épít az eresz alatt — itt egy falat — ott egy falat, — minduntalan akad számára morzsa, — jó a sorsa, — ha nagy kalandokat nem is mer — gondot sem ismer — van minden időben — ebédje, vacsorája bőven — mindegy neki tavasz, nyár, ősz, tél: — emberek közt él! — És éppen ez a baj! — Gyöttri a láрма, kinozza a zaj — az ember szörnyű lárnyája, zaja — zsvajja, — van ennél átkozottabb nyavalya? — Hallja, a bőség asztala mellett — duzasztva bendőt, düllesztve mellett — habzsolva kéjét eszem-izomnak — hogy karatyolnak — hogy zakatolnak — mig beleolvad a mába a holnap. — Engem — ne keres a tömegben — én a sokakkal el nem vegyülök — előlük elmenekülök — magamba, ülok. — Ki mindig ott van, hol a többi — képüket magára ölti — odasodróva a tömeghez — ő maga is tömeg lesz, lelke odalapul a többihez — és mert velük van, velük érez. — Vállalja azt, mit meg sem ért — egy perc! és felelős a többiért. — Előbb a vízcepp — aztán a tiz csepp — és hova — tova — már víz — az árvíz. — Az örömet ne ott keresd — hol dárídót kínál az est — ahol világos — és virágos — minden ablak. — Ne ott keresd, hol Sátán hegedül — élj egyedül, — maradj magadnak! — Boldogság van — a magányban. — Mély — csöndjétől ne féj — szivedbe békességet önt — ez a csönd — az áhítat — szűz harmatával átitat — s mint ágy az álmost, éhezött az asztal — megvizsgálat!.”

„Néz rám! — Kövesd a példám! — Távolság — a forrongó világ zajától — a csörtetéstől — törtetéstől — a kalamáristól, a késtől — a gonoszoktól, irigyektől — a megszegett frigyektől — távol — barától, cimborától — az elősdtől és a restől — a telepektől és a telepektől — a hazugtól, tolakodótól — távol a fölösleges szótól — rossztól, a jótól — magányos lélek — magamban élek. Feljűk se nézek. — Ez a kusza fészek — palotából nekem, mint lakóhelyük, — asztalhoz nem ülök velük, — a tévelygő bolondok — vad gyülekezetében nem tolongok. — De szeretem a romokat — hűvös ölkében hűvös csönd fogad — és szeretem a esillagok alatt — a leomlott falat — tövében a rögtön — moholte sánc mögött — az ősi levelet, a sárba hulltat, — a Multam. Örök-hazám a rög. — Az élet rövid. — Tűnő perced — gyér sokasága hamar elfogy — ne feledd, hogy — messze a tegnap — a ma csak egy nap — ki tudja, hogy utána jön-e még egy — az élő a halál felé megy. — Keresd — szeresd — a magányt — ha senki sincs, senkise bánt — sose bánd — hogy arvad durva gyékény csak tud pihenni rajta békéi.”

„Néz a világot! — Látod — amit én régóta látok? — A nagy dicsőség, a sike, fény, — a teli erszény — ma kincs — holnap nyom. sincs. — A paloták, a várak, templomok — holnap romok — elnyeli őket tenger és homok. — Ma itt vagy, — de életed elrohan, itthaggy, — mig itt van — érd be azzal, amid van. — Ne vágyakozz külföldre, többre, másra — bővebb szüretre, dusabb aratásra — egy maroknyi kása — akármilyen kevés — több, mint egy mázsa — reménykedés. — Hát ne kérj sokat — abból, amit az élet osztogat, — élj a kevéssel okosan, — takarékosan, — várandós asszony a holnap — ki tudja, mit szül holnap — a bölcs sosem siet, sosem fél — s türelmesebb a tűrő türelmenél. — En láttam a roskatag — új házakat — a pisio-gásba csökkenő fényeket — az egészségest, aki bus-beteg — emitt a meglöpött tolvajt, amott — a kol-dusz gazdagot, — láttam hevorni szanaszét — az eljövendő romok tömegét, — az elporlódo világot — és megéreztem mellette az áldot; — másvilágot, — amelyben újra éled — s örök az élet. — Eltűnődtem — láttam, mulandó minden az időben — csak ő nem. — Elhagytam akkor azt, akim volt — eldobtam akkor azt, amim volt — vagyonom, házam — másra ruháztam — és darócba — burkolózva — menekültem hozzád — Magányosság. — Agyamból elszállt a sötétség, — a kétség, — az igazságra nyílt ki vak szemem. — En Istennem, — ha nem tudom is, hogy Mi vagy — tudom, Ki vagy — én megtaláltalak, te él ne hagyj! — Mutasd meg magad, — a szót szájjamba te add, — hogy azt hirdessek csak, amit kegyelmed — kegyesen megenged!”

FEJFÁJÁSNAI, GRIPPÁNÁL, NEVRALGIÁNAI

JAWOL

Ralea miniszter nyilatkozata a megoldott szociális kérdésekről

„A nemzetközi munkásból — nemzeti munkás lett”

Bucurestiből jelentik: A Nemzet Órája keretében a bucurestii rádióban Ralea Mihail munkaügyi miniszter a „Munkás éve” címen előadást tartott, amelyben a következőket mondta:

— Az új alkotmány kihirdetése pillanatában egyetlen társadalmi osztály sem volt annyira fáradt, csalódott és téjközatlan, mint éppen a munkásosztály. Ilyen körülmények között a romániai munkások nagyon könnyen csatlakoztak a külföldi kongresszusokhoz és ahhoz a két szélsőséges eszmeráramlathoz, amely a nyugati országokban megerősödött. Körülbelül másfél évtizeddel ezelőtt

a román munkás Kelet felé figyelt és kommunista lett.

Sok család után ezek a kommunista elemek a fascizmusra kezdtek kacsingatni és hitték abban a mesterséges paradicsomban, amelynek képét a gárdista propaganda festett eléjük. Tekintettel arra, hogy a munkásság állandóan külföldi irányításra hallgatott, akár jobb, akár pedig baloldali volt az, természetes, hogy lassankint

elvesztette nemzeti jellegét.

Olyan helyzetbe került, hogy állandóan legyőzve és üldözve érezte magát.

Ófelsége Carol király már az első pillanattól kezdve úgy kezelte a munkásságot, hogy az ne érezze magát mostohagyermeknek. Ófelsége arra törekedett, hogy atyai szeretetből egyformán jusson mindenkinek. Ófelsége Carol király legmagasabb utasítására az első pillanattól kezdve arra törekedtünk, hogy megszüntessük azt a gyanút, ami a munkássággal szemben megnyilvánult. Arra törekedtünk, hogy

a munkásságot kibéricsük a nemzettel és visszavezéreljük annak keretei közé.

Ennek az elérésére törvényhozási és erkölcsi intézkedésekre volt szükségünk.

A második lépésünk a céhtörvény volt. A céhtörvény első nagy előnye tehát a szervezetek központosítása. Minden egyes helytartóság területén egy foglalkozási ágat egyetlen egy szervezet képvisel. Jogi személyiséget nem kaphat bármilyen alakulat, ezt királyi dekrétummal a minisztérium adja ki. A jogi személyiséget csak az a cég kaphatja meg, amely az egyes királyi helytartóságok területén a szóbanforgó foglalkozási ág művelőinek legalább tíz százalékát egyesíti magában. Eleinte azt hitték, hogy a céhtörvény nem egyéb, mint egyszerű rendőri intézkedés a munkássággal szemben. Később kiderült, hogy erről szó sincs,

a céhtörvény éppen ellenkezőleg, a munkásság érdekeit szolgálja

Feloszlatják a törvényellenesen működő kereskedelmi és ipari egyesületeket

BUCURESTIBŐL jelentik: Mitita Constantinescu nemze gazdasági miniszter rendelet-törvényi dolgozott ki a törvénytelen tevékenységet kifejtő kereskedelmi és ipari egyesületek feloszlatásáról. A rendelet-törvény értelmében ezeket az egyesületeket fel lehet oszlatni a jogi személyiségek legfelsőbb tanácsának véleményezése nélkül, a következő esetekben:

1. Ha szabálytalanul működnek és nem tartják tiszteltben az érvényben lévő rendelkezéseket.

Ezt hihogta — ott a — romok között: a bagoly. És én — ki eladdig a fecske fecsegésén — üdültem — s pajtásaimmal poharozva ültem — szavát fülembe és szívembe véstem. — Egy perccig se késtem — mentem fölkeredtem, — égön — di-

azzal, hogy a sok törpeszindikátus helyett nagy és hatalmas céhekkel rendelkezzenek a munkások.

A harmadik lépésünk — folytatta beszámolója Ralea miniszter — az volt, hogy

igazságot szolgáltatunk a munkásoknak a munkásszerződés módosítása révén.

A romániai alkalmazottaknak mindig két nagy kívánságuk volt. Az egyik annak a rendszernek megszüntetése volt, hogy a munkást előzetes felmondás nélkül el lehetett állásából bocsátani. Ezen úgy segítettünk, hogy törvénybe foglaltuk a felmondás indokolásának kötelezettségét és a felmondási idő kifejezését.

A második kívánság a fizetett szabadság biztosítása volt. Sok munkaadó ugyanis visszaélt a munkások helyzetével és a szolgálati időt képtelen szabadságolások által megszakította, hogy a fizetett szabadságok ne legyen kötelező biztosítania a munkásnak. Erre törvénybe foglaltuk, hogy a munkásnak joga van fizetett szabadságra akkor is, ha a szolgálati idejét megszakította, vagy amikor az ő alkalmazó társaság képtelen megváltoztatni a névét. A magántisztviselőknél bevezettük a nyolc órai munkaidőt és biztosítottuk a munkaszüneti törvény rugalmasabb végrehajtását.

A romániai munkásság legnagyobb kívánsága, amely eddig sohasem teljesülhetett, kétségtelenül

a munkások és leszármazottjaiknak járó nyugdíj volt.

Erre vonatkozólag betegsegélytörvényt alkottunk, amely kivéve a munkanélküliséget, minden esetre biztosította a munkásokat. A nyugdíjkorhatárt a férfiaknál 60, az asszonyoknál 57 évre állapítottuk le, míg a bányamunkásoknál 55 évben állapítottuk meg.

Közigazgatási szempontból új személyzeti státustumot szerkesztettünk. Fialat elemeket hoztunk a tisztviselői állományba. A munkások érdekében megszerveztük a „Munka és Jólét” mozgalmat. Szintásul, szerveztünk, amely a különböző munkások közötti előadásokat tart. A jövőben sporttalakatokot is szerveztünk, munkasportot állítottunk fel, ahol kiváló szakemberek a munkások számára előadásokat tartanak. Szabadságidő alatt a munkások ezreit állítottuk kirándulásokra.

Ralea Mihail miniszter beszéde végén rámutatott arra, hogy ezen intézkedések következtében a munkásság lelkesen csatlakozott az új rendszerhez és lassan visszanyerte nemzeti jellegét, újra visszatér a nemzet kebelébe.

2. Ha a vezetőségükben olyanok szerepelnek, akiket megbélyegző cselekedetek miatt elítéltek.

3. Ha titkokban működnek.

4. Ha nincs meghatározott székhelyük.

A feloszlatás minisztertanácsai jegyzőkönyv útján történik, amely végleges jelleggel bír és végrehajtható. A feloszlatott egyesületek teljes vagyonát az a kereskedelmi kamara kapja meg, amelynek körzetébe tartoztak. Ezeket az összegeket a kereskedők és iparosok segélyalapjához csatolják.

dergön — végigmentem az erdőn — ki a nagy éjbe — feléje. — Az ut — végén a vállamról lehullt — gögöm palástja, én bitorpalástom. — En mindörökké a porba elástam, — hogy helyette bölcsen — felöltsem az alázatosság sötét — köntösét.

FRANCIA FILM ROHAMA HOLLYWOOD ELLEN ONTJÁK AZ ÚJ SZTÁROKAT A FRANCIA FILMGYÁRAK

Párisból jelentik: Louis Lumière feltalálta a mozgófényképet, majd néhány zseniális francia színész, komikus és drámai művész megteremtett egy új kifejező eszközt, új művészi ipart. Aztán jött Hollywood dollármillióival, felvásárolt Európában mindent és mindenkit, aki és ami pénzért kapható volt, hogy megteremtse az amerikai film minden tehetségét, minden nemzetet magában olvasztó egyeduralmat. Hosszú évekig megdönthetetlennek látszott az amerikai film diktatórája. Hamarosan kiderült azonban, hogy az amerikai filmszínház levegője milyen gyilkos és fojtó tud lenni azok számára, akik csak tehetségüket hozzák magukkal Európából, de nem hoztak magukkal elég verekedni-

tudást, elég erős öklöket, hogy a tehetségükért harcolni tudjanak.

A francia tehetségeket egy ideig békében hagyták a hollywoodi producerek. A háború utáni francia filmgyártás nem sok csillagot termelt és az olyan világhírű „exportművészek”, mint Maurice Chevalier nem is filmteljesítményük miatt jutottak Hollywoodba. Az utóbbi években azonban egyre több francia művész és rendező kapott mesés szezondést Amerikából. De okulva néhány szomorú eseten, a legtöbb francia művész és rendező ma már csak úgy vállal szezondést Hollywoodban, ha évenként hat hónapra visszajöhet Párisba hazai levegőt szívni és itthon dolgozni.

FRANCIA FILMRENAISSANCE

Ez a rendszer kitünően bevált és a francia filmgyártás ma egy olyan renaissance-át éli, ami a francia filmet a hollywoodi film komoly vetélytársává teszi. Részben a régi kiferrottak, részben új rendezők léptek sorompóba. Marcel Lherbier, akinek nevét a „Csintalan asszonyok” tette világhírűvé, nemrégiben bemutatott filmjében a „Gens du Voyage”-ban olyan cirkuszfilmet produkált, amely ebben a műfajban messze felette áll mindazoknak a filmeknek, amelyeket korábban láttunk. Ebben a „Gens du Voyage”-ban Lherbier megszabadult régebbi filmjében mindig érezhető iskolás szárazságtól és a cirkusz légkörétől, a modern rendezőtechnika minden bravurjával olyan mély és megrázó emberi drámát produkált, amely az élő nagy rendezők legelső sorába állította.

Igaz, hogy ezt a filmet egy igen nagy színész, Françoise Rosay grandiózus művészete teszi igazán naggyá. Françoise Rosay egyike azoknak a nagy francia színészeknek, akik érett korban jutnak el művészetük teljességéhez. Míg Mistinguett a Music Hallban, Cécile Sorel a klasszikus színpadon állja diadalmasan az évek súlyával vállain a fiatalok versenyét, Françoise Rosaynak a filmben nincs oka tartani feltűnő új csillagok hódításaitól.

A francia filmben új háborúutáni romantika alkult ki, amelyet, noha lényegében különbözik tőle, mégis a háborúelőtti francia apocromantikához hasonlíthatunk.

HEROIKUS TOLVAJOK ÉS CSAVARGÓK

A legtöbb új francia film vagy az világban vagy az élet kitaszítottjai, elbukottjai, félrekonvulziójai és meghurcoltjainak soraiban játszik. Az új francia filmekben hiába keressük a felsőbb tízezer vagy akár csak a becsületos polgárság problémáit és alakjait is. Józsinú és minden züllöttségükben is heroikus tolvajok, csavargók a hősök. Olyanok, akiket Jean Gabin borongós, fellöbbedő, de mindig rokonszenves férfiasága tesz felejthetetlené.

Erre a válfajra a most bemutatott „Quai des

Brumes” a klasszikus példa, amely Jean Gabin mellett zseniális új színésznőt tett egy csapásra híressé. Nevét hamarosan épügy ismeri majd a világ, mint ahogy ismeri Danielle Darrieux-ét, Simone Simon-ét, vagy akár a szintén francia eredetű Claudette Colbert-ét. A színészno neve Michèle Morgan. A rendező pedig, aki ezzel az egy filmjével arrivált, Marcel Carné.

Nem akarom címek felsorolásával fárasztani az olvasót és azért ezeknek az új apocromantikájú filmeknek sorában csak Duvivier „Pépé le Moko”-ját említem, amelynek ugyancsak Jean Gabin volt a hőse és amelyet az amerikaiak olyan kitünően találtak, hogy „Algír” címen Charles Boyer-val a főszerepben lefordították angolra. A másik kitünő film ugyanebben a fajtában a „Belle Equipe” volt, őt szentimentálisan regényes külvárosi cimborá bajársi összefogásának és szétválásának drámai története, amelyben az egyik főszereplő ugyanakkor Jean Gabin volt, a másik a kitünő, noha az utóbbi időben keveset szereplő Charles Vanel.

ÚJ MŰFAJOK

A csibészromantika egyik külön említésre méltó változata az a műfaj, amely Marcel Pagnol színdarabjaival és később filmeivel jött dívatba. Ezeknek a filmeknek a hősei a délvidek, a Provence festői alakjai a maguk mindennapi, egyszerű darabosságával, humorával, esetlenségével. A „Marius” és a „Fanny” még kissé kezdetleges filmváltozatok voltak Pagnol színdarabjainak és hosszadalmasságuk kissé nehezen élvezhetővé tette őket a külföldi néző számára.

De az első, nem százszázalékos kísérletek után Pagnol is kiforrott és nemrég bemutatott filmje, a „Pékemster felesége” olyan új műfajt teremtett, aminőt Csehov színdarabjai valamikor. Pagnol mélységesen bölcs, gyávaságában is rokonszenves, könnyedén büszkélkedő, hamar összerokádó, nagy darab, nevelés és megrázkó pékémstere talán jelentéktelenebb volna Raimu megrázó művészete nélkül. De ez a hatal-

mas termetű és hatalmas tehetségű délvideki színész lelket varázsolj belé, amelyre épügy emlékszik az ember, mint ahogy nem felejt el „Vanja bácsi”-t sem és nem felejt el Gorkij „Ejféli menedékhely”-ének alakjait sem.

Szinte lehetetlen egyetlen cikk keretében beszámolni mindazokról a kitünő filmekről, a melyek az utóbbi két-három esztendőben készültek Franciaországban. A „Bas Fends” romantikájának változatai a börtönfilmek, amelyeknek elindítója a „Prison sans barreaux” (Rács nélküli börtön) volt, amely ismét egy új sztárral, Corinne Luchaire-rel gazdagította a francia és európai filmet. Nem is szólva a rendezőről, Leonide Mauguy-ról, akinek szintén nagy karriert jósol ez a filmje.

Kicsit kiüt a sorból, de hozzátartozik a mai francia film sikereihez Sacha Guitry oeuvre-je is, akit a „Désiré” nagy sikere óta talán nem kell külön bemutatni. Nem beszélünk Danielle Darrieux Párisban készült filmjeiről sem, részben azért, mert ezeket is ismerik már, részben pedig azért, mert a világhírű művésznek ezek nem éppen a legsikerültebb teljesítményei. Duvivier, akiről fentebb szólottunk, gyönyörű „Poli de Carotte”-ja óta a francia film nagy klasszikusaihoz tartozik ugyan, de mint gyerek-hőse, a sokat hányódott Robert Lynen, ő sem minden filmjében váltotta be a hozzáfűzött reményéseket.

Teljes gőzzel dolgoznak a párisi környéki stúdiók és hétről-hétre újabb és újabb francia filmeket mutatnak be az elsőhetes mozik és szinte minden hónapban új rendezők, új kitünő színészek és színésznők nevét ismeri meg a világ.

Aigner László

Volt temesvári zárdafőnöknő halála

A Miasszonyunkról nevezett szegény iskolánővérek lippai Terezianum-otthonában hosszas szenvedés után meghalt Edél Mária Reginalda nővér, aki évtizedeken át értékes működést fejtett ki és Temesvárot is nagy tiszteltetésnek örvendett itt eltöltött példás fáradhatatlan tevékenysége révén. Mária Reginalda nővér két testvérével együtt annak idején Bajorországból jött a Bánságba és mindhármán tagjai lettek a szegény iskolánővérek rendjének. A most elhunyt Mária Reginalda Ujaradon is volt apáca, majd hosszú időn át a Temesvár-erzsébetvárosi zárdában működött, mint tanítónő és főnöknő. A gyárvárosi iskolákban levő Mária otthonban is mint főnöknő tevékenykedett és mindenkor ki-tűnt kiválóan áldozatos munkájával. Az utóbbi éveket magas korára és betegségeire való tekintettel a lippai Terezianumban töltötte. Hetven-négy éves korában érte utal a halál és temetése őszinte részvét közepette tegnap délután 4 órakor ment végbe Lippán. A gyászszertartást megható búcsúbeszéd kíséretében Rech K. Géza gyárvárosi apátplébános végezte és azon a lippai otthon nővérei teljes számban megjelentek. A temetésen résztvett az elhalt két nőtestvére is. A három testvér közül az egyik Zsombolyán Mária Crescentia nővér néven működik, a másik pedig Újbessenyőn Mária Reinfrieda néven főnöknő. Mindhármán évek hosszú során át buzgó tagjai voltak az iskolánővéreknek.

Vihar a tengeren

Irta: JEAN MARÉCHAL.

Az ég egyre jobban beborult, fejként fölött esőtől terhes sárgahasú felhők függtek, a tenger kekes-feketébe játszott és a hosszú hullámok tetején fehér taraj jelent meg. A vén hajósgazda ott ült a kávéház előtt és merően nézte a vizet. Már többször látta itt és mindig felkeltette a figyelmemet. Oda-szóltam neki:

— Rossz idő, mi?

Lassan felém fordult és barátságosan felelt:

— Gondolja?

Úgy láttam, beszédes kedvében van. Áttelepedtem mellette és italt rendeltem neki. Szólanul böl-lintott és kihörpintette. Azután megtömté pipáját, pöfékelte és szólanul bámuka a tengeri. Nagyon hosszú szünet után, egyszerre felémfordult és beszél-ni kezdett:

— Maguk, szárazföldiek, nem is tudják, mi a tenger, mi a vihar. Hiába találnak ki mindenféle műszert, nem értenek a tengerhez, ott lehet csak megtanulni azt, kinn a hullámokon... Most már sok éve annak, hogy utóljára szálltam hajóra. Vén bárka volt, nem akartam vele kimenni. De addig ugrattak a társaim, hogy végül is rászántam magam. Azt mondták, gyáva vagyok. Erre azután megdühödtem és elindultunk. Olyanféle este volt, mint ez a mai. Az: hittem, hamarosan baj lesz. De az első nap nem történt semmi és már-már azt hittem, partra ver-

gődünk baj nélkül, mikor egyszerre megeredt a zápor és a vihar teljes erővel kitért.

— Rettenő nagy vihar volt. Egyik roppant hullám a másik után söpört végig a fedélzeten. Egyik marózatot úgy elvitte a hullám, hogy soha többé nem láttuk. Egy másikat úgy vágta az árbóchoz, hogy eltörte a lábát. Úgy ahogy ápolunk, de aligha-nem rosszul, mert néhány nap múlva elüszkösödött a sebe és belehalt. Akkor azután az emberek morog-ni kezdtek. Hogy én vagyok a felelős, mert nem kellett volna ilyen ócska hajóval elindulnom. Emléget-ték, hogy a hajóval már legutóbbi útján is baj volt s milyen babonás a hajósemler, váltig állították, hogy megint baj lesz vele. Azt mondták, hogy éj-jelente a hajó öreg kapitánya kísért a hajóhídon és morogva állították, hogy ez azt jelenti, hogy nem-sokára az egész hajó a másvilágra kerül...

Ezután elhallgattott a vén hajósgazda és hosszú ideig nem szólt egy szót se.

— De hát végül mégis csak visszajött — mon-dtam.

— Mégis csak a rum az igazi ital — mondta válasz helyett rövid szünet után. Megértettem a cél-zást és rumot hoztattam neki.

Felhörpintette a rumot. Csettintett nyelvvel, nagyokat húzott pipájából, de megint csak hallgat-tott. Egy hajót figyelt, amely éppen kikötni készült:

— Marie-Jeanne, — mondta hirtelen — ez a hajó neve. Így hívták a feleségemet is...

Tengerészek mentek el a közelünkben. Egyikük odaszólt:

— Hej, öreg, már megint mesélsz?

— Mese, mese! — dohogott az öreg — nem mese ez, hanem igazság. Igazság az, hogy mikor ha-zajítottam, annyira halottak hit, mindenki, hogy fe-lesegemet, Marie-Jeannt férjével találtam. Azt hit-te, kísértet lépett be. Ki is szaladt és az udvaron be-ugrott a kúba. Én meg elájultam és élet-halál kö-zött lebegtem hónapokig. Nem mese ez, hanem tiszta igazság...

Hirtelen felállt az öreg és morogva elballagott.

Az egyik tengerész odalépett hozzám:

— Nem azt mondta, hogy megölte a feleségét?

Vagy talán azt mesélte el, hogy öngyilkos lett az asszony? Mert a dolog úgy áll, hogy soha nem is volt felesége. Nem rossz ember az öreg. Csak éppen annak idején elsüllyesztette a saját hajóját, hogy megkapja a biztosítási összeget, azután a biztosító megszorgolt valamit és nem akart fizetni. Azóta meg zavarodott az öreg hajósgazda. Hol azt hiszi, gyil-kosok üldözik, hol magamat vádolja gyilkossággal...

— A Marie-Jeanne, a felesége az a vesszőpa-ripája, — mondta egy másik vén tengeri medve — pedig sose volt felesége. De volt az életében egy nő és az bizonyos, hogy nem halt meg olyan egyszerűen. Valami nem egészen tiszta az öreg életében. Mind-ezek azonban régi dolgok és úgy-e, nem kell fel-hánytorgatni a régi dolgokat, idézni a halottakat...

Nagy hullám söpört végig a parton és hóféh-aren tiszta szökva vonult végig a sziklák tővében. A kis kikötőben a bárkák kotyogva ütöttek össze...

Mielőtt megkezdhetette volna temesvári szezonját az aradi szintársulat — csődbe jutott

Leg kell szervezni a Temesvár—aradi szinpartólót, mely biztosítaná a zavarmentes színházi szezont

Ismét összezsukodott az aradi színház kapu- és a szomorú helyzetből ítélve, csak szombatonként és vasárnaponként nyílik ki. Szóval elérkezünk oda, hogy megint írni kell magyar színházválságról. Mert válság van. Szinigazgatóválság, színészválság és közönségválság. Tulajdonképpen csak áprilusra, legrosszabb esetben márciusra vártuk, hogy jelentkezzenek azok a bizonyos sajnálatos és fájdalmas szezonvégi tünetek, amikor szemtanúi lehetünk egy intézmény haldoklásának, idén azonban már január első napjaiban beköszöntöttek és ez teszi szükségessé, hogy végre

őszintén, leplezetlenül, tekintet nélkül érzékenységre, vagy más szempontokra, rámutassunk a bajokra.

Egyetlen célunk, megkeresni és megtalálni a Temesvár—aradi magyar színházszínház megmentésének módját, eltemetni egy rossz, hibás rendszert és helyébe tenni egy jó rendszert, amely biztosítani tudja a színház folytonosságát. Hangsúlyozni kívánjuk, mozgalmunk nem irányul személyek ellen, nekünk az intézmény sorsa fontos, nekünk a színházszínház szent, ezt akarjuk megmenteni, amennyiben még megmenthető és ha munkák áldozatok is követel, némán, panasz szó nélkül el kell viselni ezeket az áldozatokat.

AZ ALLAMHATALOMMAL SOHA NEM VOLT BAJ

Mindenekelőtt egyet meg kell állapítani: a román állam semmi kifogást nem emel az ellen, hogy úgy Temesváron, mint Aradon, magyar színházszínház folyják. A kultuszminiszter eddig minden esztendőben kiadta a jelentkező igazgatóknak a játsszói engedélyt:

tessék, játsszatok színházát tetszettek szerint,

verbuváljatok össze társulatot és kérjétek a közönségeket, hogy jöjjen el a színházatokban. Tölem ne várjatok anyagi támogatást, mert nekem erre nincsen pénzem, de különben is minden népkisebbségi támogassa a saját művészi, kulturális, tudományos, vagy egyéb intézményeit.

Mint magyar kisebbség, csak közönséggel tartozunk a miniszternek, tehát semmilyen bajért nem okolhatjuk az államhatalmat. Még a liberális-párt uralma alatt sem korlátozták az erdélyi magyar színházszínház fejlődését, pedig ezt a kormányt valóban nem lehetett vádolni azzal, hogy különösképpen szerette a magyarságot. Sőt a rövid életű ellenszenves Goga-éra alatt sem volt semmi bántódása a magyar szin-

nészetnek. A jelenlegi kormány pedig szintén türelmes.

MIÉRT SZERENCSÉTLENEK A TEMESVÁR—ARADI SZÍNHÁZVÁLLALKOZÁSOK?

Érdeemes beszélni arról, hogyan csináltak a Temesvár—aradi kerületben színházat az utóbbi esztendőben a szinigazgatók. A vállalkozó szellemű férfiú, aki megkapta a minisztertől a játsszói engedélyt (szaknyelven koncesszió), ha volt pénze, elhelyezte a minisztériumban 100.000 lei biztosítékot, ami arra az esetre szól, hogy ha a színház csődbe kerülne, a tagokat ebből a garanciából fizessék ki. Óvatosságotok soha sem közpénzben tettek le a biztosítékot, hanem állami értékpapírokkal, ami 40—50.000 lei, mert a papírok valóságos értéke kisebb a névértékénél. Még óvatosságotok is igazgatók

nem a maguk, hanem a társulat nevére kérték a koncessziót, ebben az esetben menesülnek a garancia letételétől,

önmagukat azonban megtették művészi igazgatóknak. A szinigazgató egy leu nélkül, hitel nélkül, rendszerint előző szerencsétlen vállalkozásokból megmaradt jelentős adósságokkal terhel-

Miután remélhetőleg ez volt az utolsó szerencsétlen színházi vállalkozás és egyben az utolsó tőke nélküli egyéni akció is, borítsunk fátul a szomorú múltra és keressük meg az új szellem megteremtésének módját és eszközeit. Induljunk el abból a logikus feltevésből, hogy ha a magyar közönség színházát akar, úgy teremtse is meg a magyar közönség. Nem elég, hogy bérel, vagy megváltja a jegyét, hanem segítse elő annak munkaalkulását.

A színház Romániában a kisebbségeknek kultúrátörvénye, tehát nem lehet vállalkozó szellemű urak szabad vadászterülete.

Ebből elégünk van már. Meg kell teremteni a színházi részvénytársaságot, betéti társaságot, jogi személyiséget, szinpartóló-bizottságot (a forma mellékes) és ez kapja a miniszteri engedélyt, ez igazgassa a társulatot, ez kezelje a pénzügyeket. Néhány vagyonosabb magyar közéleti férfiú járjon elől jó példával és jegyezzen nagyobb összeget, a kisebb vagyonúak kevesebb összegű részvényt jegyezzenek, a szegények minimális összeget. Össze lehet hozni azt a néhány százezer leit, ami a színház fennmaradását és zavartalan játsszói lehetőségét bizto-

ten, megkezdte a szezont. Valahonnan felhajtolt néhány ezer leit uzorakamatra és ebből szerződöttet tagokat. Együttal megindította a bérléhadjáratot és amíg a bérléhadjárattól tartott, nem is volt semmi baj. Aldozni, új díszleteket festeni, kellekeket beszerezni, jó darabokat megszerezni, kvalitásos színészeket szerződöttni erre már nem jutott pénz.

Természetes, önmagától érteődik, hogy egy ilyen vállalkozásnak meg kell buknia.

Csekély közzgazdasági tudással is megállapítható, hogy minden olyan vállalat, amelyet tőke nélkül alapítanak és indítanak el, egészenképtelen és ezért összeomlik. A színház sem kivétel. Pénz csak pénzzel lehet csinálni.

AZ 1938—39-ES SZÉZON (MÁR AMENNYIBEN SZÉZONNAK LEHET NEVEZNI)

Az 1938—39-es Temesvár—aradi színházi évad szintén azért bukott meg, mert a szinigazgató egy bani nélkül kezdett el színházat csinálni. Régi recept szerint, valamilyen neves és kis összeget felhajtolt, festett néhány új díszletet, mert a régiék annyira kopottak voltak, hogy azokat nem merete már a szinpadra hozni, bérléttel gyűjtött és az előre felvett bérléttel pénzből fizette társulata tagjait, amíg lehetett. A bérléttel hamarosan elfogyott, közönség nem jött a színházba, fokozni a bevételt nem lehetett, tehát elkövetkezett, ami előrelátható volt: az összeroppanás. Súlyosította a helyzetet, hogy jelentkeztek régi hitelezők, akik elfoglalták a pénztári bevételt, villanygyár, adóhivatal, betegsegélyző pénztár is türelmetlenkedett, mit lehet ilyenkor tenni. — be kell zárni a színházat. Átvette a színészegyüttes, hogy létét valahogy biztosítsa.

Mit kell tenni

sitja. Kolozsváron ez a rendszer jól bevált, nálunk is megvalósítható. Nagyszébenben, ahol kisszámú magyarság él, minden évben néhány hétig játsszik magyar szintársulat. A nagyarok jobbra iparosok, akik egész évben bizonyos összeget befizetnek valamilyen közös pénztárba, úgy, hogy amikor jön a színház, átadják az igazgatóknak a begyűlt pénzt és ezért a pár hetes szezon alatt ingyen járnak színházba. Közönség is, szintársulat is jól jár. Példát vehetnek a derék nagyszébeni cipészektől, csizmadiaiktól, szabóktól, asztalosoktól, lakatosoktól, szűcsoktól meg a többi iparosoktól.

Azzal mindnyájan tisztában vagyunk, hogy Temesvár és Arad képtelen egész szezonban eltartani egy magyar színházat. Kiegészítésképpen a Temesvár—aradi kerülethez csatolható még Déva, Lugos és Szalonta,

ez az öt város, biztosíthatja a tíz-tizenegyhónapos színházi évadot.

A megalakulandó színházi részvénytársaság igazgatóknak rátermett, intelligens, művészi érzékekkel bíró, modern gondolkodású férfiut tesz meg, akinek minden ténykedését szigorúan ellenőrzik. A szinigazgató csak művészi kérdésekkel foglalkozhat, pénzügyekhez semmi köze ne legyen, ezt gazdasági szakember, vagy több szakember intézze. A színház festessen teljesen új díszleteket, a szörnnyű jelmeztárat vitesse ki az ócskapiacra és gondoskodjék új jelmezekről, teremtson új kelléktárat, kössön le új darabokat, szerződtesse elsőrangú tagokat, jó zenekart, elfogadható kórust. Teljesen kizárt még a feltevés is, hogy

Temesvár és Arad közönsége ne járjon rendszeresen a színházba, ha jó előadásokat kap.

Emlékezzünk a kolozsvári töredéktársulat nyári vendégszereplésére, amikor minden este zsufolásig megtelt a színház. Miért ment akkor a közönség a színházba? Mert sokkal művészebb, tökéletesebb, fegyelmeltebb előadásokat kapott.

Előteremthető Temesváron és Aradon ez a 7—800.000 lei, ami a színház megalapításához szükséges. Csak természetesen, másként nyílnak ki a pénztárcák, ha egy eladósodott, hiteltel vesztett ember kér pénzt és másként, ha egy erköcsi testület fordul valakihez részvénygyűvésért.

Meg kell teremteni a Temesvár—aradi általandó és bojárnymentes magyar színházakat.

Mi elindítjuk a mozgalmat és minden segítőt kez szívesen látunk. Örömmel vennénk, ha a közönség köréből hozzászólások érkeznek hozzánk. Minden véleményt szívesen meghallgatunk, hiszen a gondolatok szikrázásából mindig születik valami egészséges. Csak ne hagyjuk elaludni a kérdést. Mi elődeinktől örökségképp kaptuk a magyar színházat, kötelességünk azt épségben átadni utódainknak.

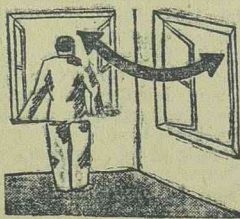
A temesi helytartóság területén valamennyi baptista imaházat bezárták

A kormány nemrég rendeletet adott ki, amelyben előírja, hogy a baptisták hány tag mellett alakíthatnak önálló egyházközséget és hogy imaházait kötelesek az egészségi követelményeknek megfelelően berendezni. Miután a közigazgatási hatóságok jelentései alapján ennek a rendeletnek több helyen nem tettek eleget, intézkedés történt, hogy a királyi helytartóság öt megyéjében valamennyi baptista templomot bezárják, amit végre is hajtottak.

Tegnap délelőtt Pascu Daniel és Molnár Károly prédikátorok vezetésével nagyobb baptista küldöttség jelent meg Marta Alexandru dr. királyi helytartónál, akinek emlékiratot adtak át. Az emlékirat rámutat arra, hogy a baptista egyház keresztény felekezet, amely hatvan év óta működik és harmonizált éve elismert felekezet. Hangsúlyozza az emlékirat, hogy a baptista egyházak a lehetőség szerint eleget tettek a kiadott rendeletnek és ott, ahol az még nem történt meg teljesen, a végrehajtás folyamatban van. Szóval is kérték az imaházak kinyitását engedélyezni, hogy az istentiszteleteket zavartalanul megtarthassák. Marta Alexandru dr. királyi helytartó átvette az emlékiratot és közöl-

te, hogy az ügyről jelentést tétet magának és megígérte a méltányos és igazságos elintéztét.

Ha léghuzatba kerül...

Ez az ur léghuzatban áll. Ha nem dörzsöli be magát **Carmol**-al, hogy elejét vegye esetleges gripának, hűlésnek vagy idegfájdalmainak, úgy rosszul fog járni.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer meg-hűlés, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen.

Begovits-tánciskolájában

I. Libertatii-tér 4., I. emelet,

Január 10-én új tánckurzus kezdődött

HIREK

ELŐFIZETÉSI ARAR BELFÖLDÖN

Megfősölnöknek egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr. *

Boldogságon kívül milliós forgalom

A „Daily Express” című angol lap érdekes adatokkal igazolja, hogy a „romantika” és a házasság milyen hatalmas mozgatója a gazdasági életnek.

Az Angliában kötött házasságok szerény számitás szerint az esküvő napjáig 151,524.130 font s a házasság első évében 102.660.790 font értékű gazdasági forgalmat jelentenek. Egy-egy házasság pénzügyi statisztikáját a következőképpen állítja össze a „Daily Express”:

Az esküvő előtt:

Jegygyűri	10 font
Szórakozások	25 "
Lakodalmi gyűrű	5 "
Lakásberendezés	200 "
Lakodalmi költség	15 "
Nászajándékok	40 "
Lakodalmi ruhák	35 "
Egyéb kiadások	50 "
Összesen:	380 font

Az esküvő után:

Lakás évi bére	60 font
Háztartás	120 "
Ruhák	15 "
Fűtés, világítás	20 "
Biztosítás	5 "
Csecsemőkelelgye és szülési költség	50 "
Szórakozás	15 "
Összesen:	285 font

Mint hogy évente átlag 398.494 boldog házasságot kötnek Angliában, az említett hatalmas összeget kapjuk eredményül.

CALINESCU BELÜGYMINISZTER SZERDÁN ESTE NYOLC ÓRÁKOR BESZEL A RÁDIÓBAN. Bucurestiből jelentik: Armand Calinescu belügyminiszter január 11-én, 20 óra 30 perckor „A nemzet órája” keretében a bucurestii rádióban beszédet mond a Nemzeti Ujjászületés Arevonala fontosságáról.

Hodza lapja beszüntette megjelenését. Prágából jelentik: A Slovenski Htas, Hodza volt miniszterelnök lapja, tegnap beszüntette megjelenését.

Óriási erdőtűz a Victoria-államban. Melbourneból jelentik: A Victoria-államban pusztító tűzvész tovább terjed. Eddig több, mint 120 elpusztult lakóhelyről tudnak. A füst olyan tömegben gomolyog, hogy a vonatoknak és hajóknak ködkürtjeiket kell megszólaltatni. A szárazság tovább tart és 45 fok Celsius a meleg.

Január 11 Szerda
Higin, Agostin, Matild, Theodorica

1936. január 11-én született Johanna napolyi királynő. Johannát már gyermekkorában eljegyezték András magyar királyi herceggel, Róbert Károly király fiával. Johanna trónra lépése után azonban megszegte a szerződést és férjét kizárta az uralkodásból. A léder életű Johanna később még arra is vetemedett, hogy nem ellenzte, amikor udvaroncok elhatározták András meggyilkolását és 1945. szeptember 18 éjszaka ágyából nézte végig férje megfojtását. Nagy Lajos magyar király, Róbert Károly fia, öccse meggyilkolása miatt bosszuhadjáratot vezetett Nápoly ellen és elűzte Johannát. A királynő Nagy Lajos hadainak Magyarországra való hazatérése után ugyan ismét elfoglalta trónját, de aztán nem sokára újból elvesztette azt. 1982. május 22-én elérte végezte: öt is megfojtották.

1723. január 11-én született Pray György neves magyar történész. Jezsuita rendi atya volt és különböző iskolákban — így Nagyváradon is — tanított, majd a budai egyetem könyvtárának őre lett. Ugyanekkor Mária Terézia királynő Magyarországot történetirójává nevezte ki. Számos történeti munkát írt és különösen a régebbi korszakok érdekelték. Pray György hívta fel a tudósok figyelmét elsőnek a legrégebb megmaradt írott magyar nyelvemlékre, az ugynevezett halotti beszédre. Többek között megírta Szent Erzsébet, Szent Margit, Szent Imre és Szent László életrajzát is.

Az Izvoreanu-fivérek ügye a fellebbezési bíróság előtt. Băcăuból jelentik: A négy évi börtönrre és kétfélmillió lei pénzbírságra ítélt Izvoreanu-tesztvérek fellebbezést nyújtottak be a băcăui törvényszék ítélete ellen. A fellebbezést január 11-én tárgyalja a iási tábla.

Nemzetközi bank alakul a zsidó kivándorlás finanszírozására. Varsóból jelentik: Az Express Poranny értesülése szerint amerikai, svéd és lengyel pénzügyi körök nagy tőkével bankot akarnak alapítani a németországi és lengyelországi zsidók kivándorlásának finanszírozására.

Száz új munkáskönyvtár létesül. Bucurestiből jelentik: A munkügyi minisztérium 100 új munkáskönyvtárat alapít. Ezek egyrésze a fővárosban, a többi pedig a vidéki munkásokpontonokban lesz.

Fogságból kiszabadult arabok a londoni Palesztina-konferencián. Jeruzsálemből jelentik: A Reuter-ügynökség jelentése szerint az öt arab vezér, akiket a seichelesi táborban őrizet alatt tartottak, engedélyt kapott, hogy részt vegyenek a Londonban megtartandó palesztinai konferencián és e célból ötnapi tartózkodásra Líbanonba utazhattak bizonyos feltételek betartása mellett. Egy meghatározott szállodában kell lakniuk, politikai nyilatkozatokat nem tehetnek és a jeruzsálemi nagyműfűm kívül senkivel sem léphetnek érintkezésbe.

Az esküdtszékek megszüntetése óta csökkent a bűnözések száma. Ismeretes, hogy az egész ország területén megszüntették az esküdtszékek működését és a gyilkossági, sikkasztási pereket a bűnügyi táblák tárgyalják. A bucurestii napilapok kimutatják, hogy amióta nem az esküdtszék, hanem a bűnügyi táblák tárgyalják le ezeket a bűnpereket, a bűnözők száma erősen csökkent. Jelenleg az igazságügyminisztérium bizonyos változásokat eszközöl a bíróságok megszervezéséről szóló törvényben és a jövőben kiterjesztik majd az igazságügyi szerv hatáskörét.

Három és félmillió lei osztottak szét Bucuresti szegényei között. Bucurestiből jelentik: A szegények felségélyezése ebben az esztendőben a hatóságok támogatása és ellenőrzése mellett folyt le az egész ország területén. Bucurestiben most különösképpen nagy gondot fordítottak a szegények támogatására. 1800 szegény gyermeket öltöztettek fel és 3.500.000 lei pénzbeli segélyt osztottak szét Dombrowsky tábornok-polgármester ellenőrzése mellett. A pénzbeli segélyt nagy részét Öfelsége, II. Carol király magánpénztárából utalta ki.

(—) **Márton Aron dr. erdélyi püspök felszentelése.** Márton Aron dr. az újonnan kinevezett gyulafehérvári katolikus püspök ünnepélyes felszentelése február tizenkettedikén megy végbe a kolozsvári Főtéri Szent Mihály templomban, amelynek az új püspök kinevezése előtt plébánosa volt. Az ünnepélyes felszentelést két püspök segédlete mellett valószínűleg Casulo András bucarestii pápai nuncius végzi. A felszentelésen Temesvárról is többen részvesznek.

(—) **A katonai előképző ifjak bálja Temesvárott** kitűnően sikerült és a nagyszámú közönség nagyszerűen mulatott. Táncverseny is volt, melyen a legjobb keringőző díjat Teodosiu Aurel főhadnagy, a tangó és slow-fox két első díját pedig Stanits Mihály premilitáris ifju nyerte.

(—) **Gyászmise a háború hőseiért.** Az erzsébetvárosi római katolikus templomban szombaton, január 14-én reggel nyolc órákor a világháboruban elesett hősök lelki üdvéért gyászmissét tartanak.

(—) **Személyi hír.** Tieran Emil dr. városi alpolgármester Poiana Maruluirol, ahol a városi üdülőtelepen néhány napon keresztül tartózkodott, hazatért és újból átvette hivatalának vezetését.

(—) **Ujabb belépések a Nemzeti Ujjászületés Frontjába.** Temesvárott tömegesen folynak a belépések a Nemzeti Ujjászületés Frontjába. A vasutasok és különböző testületek önállóan intézik belépésüket. A város házán működő tagfelvételi irodában egyedül eddig háromezeröttszáznál többen iratkoztak be. Azok a személyiségek, akik a legutóbbi napokban jelentették be belépésüket, a következők: Domasianu Gheorghe altábornagy, volt főpolgármester, Bordan Silviu tábornok, Serb Miron tábornok, Stefani Emil ezredes, Martinovschi ezredes, Loichita Octavian ezredes, Staricu Alexa őrnagy, Nistor Dimitrie dr., Oprea Ioan, Balta Coriolan dr. volt prefektusok, Malaiu Titu dr., Morariu Alexandru dr. közjegyzők, Ilesiu Nicolae dr. tanár, volt szenátor, Bojinca Cornel ügyvéd, a legionisták elnöke, Dobrin Casiu dr. ügyvéd, Miule-Lerca Constantin író és még sokan mások.

Mozi

M Ű S O R :

SZERDA, JANUÁR 11.

APOLLÓ: *Ha én király lehetnék* (angol film).
ATLANTIC: *Incognitó* (német film) és *Golgotha* (francia film).

CAPITOL: *A három sportember* (angol film).

RIVOLI: *Hazafiak* (német film).

SCALA: *Másodvirágzás* (német film).

Az olimpiász-film Temesvárott

A temesvári Scala moziban esütörtökön kerül bemutatásra a berlini olimpiászról készült hatalmas film, amely iránt eddig minden országban még nem tapasztalt érdeklődés nyilvánult meg. A berlini olimpiai napok történései, a sportesemények rohanó tempója és a küzdelmek szépségének szinte művészi rögzítése szolgáltatja a magyarázatot a példátlan sikerhez. Ez a sportfilm nem egyszerű filmrportázs, hanem a versenyzők egyéni küzdelmét mutatja legkisebb részletében, tehát azt, amelyet az olimpiász sok látogatója sem tudott megfigyelni, vagy talán a sportversenyek izalmában nem is figyelhetett meg. Több mint negyven filmfényképező tizenhat napon keresztül figyelte lenszében keresztül az ötvenkét nemzet fiatal gigászi sportküzdelmét és erről közel félmillió méter filmet készített. Ebből alapos mérlegelés után, a sport és művészi szempontok figyelembevételével a kétnyeres kritika haterazert választott ki. Ezt sem lehet egy este lepergetni és ezért két részben kerül a közönség elé. A nagyszerű sportfilm művészi értékét jellemzi, hogy Velencében a nemzetközi filmverseny alkalmával ez a film nyerte el a Mussolini-serleget. A csütörtökön bemutatásra kerülő első rész a klasszikus olimpiai küzdelmek hangulatát eleveníti fel és olyan tömegeket mozgat, amely eddig a statiszták ezreit felvonultató tömegjelenetek bármelyikét felülmulja, mert a film szereplője és közreműködője itt az egész emberiség. Az atlétikai versenyekről készített film az emberiség sportteljesítményének diadalát zengi. Vidéki érdeklődők számára előzetes bejelentés alapján a mozi igazgatósága lefoglalja a kívánt helyeket.

Barcelonát veszélyezteti a spanyol nemzeti hadsereg

A köztársasági hadsereg győzelmet jelent

Saragossából jelentik: A nemzeti hadsereg 150 kilométernyi fronton parcol szakadatlanul. A Mascarado tábornok parancsnoksága alatt lévő hadsereg

Barcelona felé halad és Taragonát veszélyezteti,

amely pedig Barcelona birtoklásának kulsát jelenti. Valino tábornok Lerida felé hatol előre és már meghódította a Lerida-Taragona országot felé, amelynek elfoglalása nehezebb fel-

adatot jelentett. A harcok változatlan erővel folynak.

A köztársaságiak ma kiadott hadijelentése azt állítja, hogy többnapos makacs harcok után az estramadurái fronton megtörték a nemzetiek ellenállását,

átkeltek a Del Sotto folyón és elfoglaltak több helységet és magaslatot. A nemzetiek a jelentős szerint igen sok halottat és sebesültet veszítettek.

(—) Küldöttségek a helytartóságon. Marta Alexandru dr. királyi helytartó tegnap fogadta Szabadfalu, Perjámos és Nagyszákos községek, valamint a hadirokkantak egyesületének küldöttségeit, amelyek különböző kérelmeket terjesztettek elő.

(—) Házasságok. Az anvakönyvi hivatalban tegnap a következő párok kötöttek házasságot: Böhm Tibor kereskedő és Gelleri Irén, Varga József szabó és Horváth Erzsébet.

(—) A részvénytársaságok igazgatósági tagjainak névjegyzékét nem kell bemutatni. Egyes lapokban olyan hírek jelentek meg, amelyek szerint minden részvénytársaság köteles január 10-ig a Nemzeti Banknál minden felszólítás nélkül igazgatósági tagjainak névjegyzékét bemutatni. A temesvári kereskedelmi és iparkamara a Nemzeti Bank helybeli fiókjától nvert értesülés alapján közli, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak, mert a részvénytársaságok nem kötelesek az igazgatósági tagok listáját ott bemutatni.

(—) Bányászhatál Aninán. Az aninai bányában robbantás alkalmával egy szikladarab Tepeset bányásra zuhant és megölte.

(—) Új rendőrfőnök Lippán. Hedesan Sevever rendőrkomiszárust, aki hosszabb ideig az erzsébetvárosi rendőrségen teljesített szolgálatot, a lippai rendőrség vezetőjévé nevezték ki és az új rendőrfőnök már el is foglalta állását. Lazaru Gheorghe eddigi lippai rendőrfőnököt a temesvári rendőrfelügyelőséghez osztották be szolgálatára.

(—) Elmaradt közgyűlés. A temesvári evangélikus négyzet tegnap délután öt órára hirdette évi rendes közgyűlését az egyházközség tanácstermében. A tagok azonban nem jelentek meg határozatképes számban és így a közgyűlés nem volt megtartható. Jövő kedden, január hó 17-én, délután öt órakor lesz a közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül.

(—) KITUNÓ KEPESTÉSU VASÚTASOK FORGALMI SZOLGALATA. A vasúti vezérigazgatóság elhatározta, hogy olyan tapasztalt vasúti tisztviselőket, akiknek forgalmi vizsgájuk van és akik jelenleg a vezérigazgatóságnál teljesítenek szolgálatot, forgalmi szolgálatra oszt be. Ezek a tisztviselők lesznek hivatva a forgalmi szolgálat fiatal tisztviselőit ellenőrizni és kiképezni. Ezzel a módszerrel akarják elejét venni a balesetek megismétlődésének. A temesvári kerületi vasútigazgatósághoz a vezérigazgatóságtól három főtisztviselőt helyeztek, akiknek pályaudvari főnöki képesítésük van. Ezek a különböző bányászati vonalakon teljesítenek átmenetileg szolgálatot.

(—) Korcsolyák, kályhák, takaréktűzhelyek, kályhaelőtti tálcák, konyhaberendezési tárgyak nagy választékban Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.

(—) Mardan Dion igazgató a mérnöktestület választmányi tagja. Mardan Dion mérnök, temesvári dohánygyári igazgatót az országos mérnöktestület választmányi tagjává választotta. Mardan mérnök immár másodszor tagja az országos választmányoknak.

(—) Az építőiparosok céhének megalakítása érdekében Temesvárotól ülést tartottak, amelyen a temesi helytartóság minden megyéjéből résztvettek az érdekelte iparosok. Az ülésen a céh megalakításának előkészítésére kilenc tagú bizottságot jelöltek ki és ennek elnöke Foale Nicolae lett. A gyűlés résztvevői hódolótáviratot küldtek Öfelsége, Carol királynak és üdvözlő táviratot intéztek a munkaügyi miniszterhez és Marta Alexandru dr. királyi helytartóhoz.

— HELYÖRSÉGI BÁL LUGOSON. A lugosi helyörség Petcu alezredes védnöksége alatt az ottani Tisztí Kaszinó helyiségeiben szombaton, január 14-én este bálát rendez.

Gyárak, kereskedők, iparosok

Az új Biroul de Populatie és Cassa Cercuala nyomtatványok, valamint az új statisztikai formulárok már kaphatók a

MORAVETZ papirkereskedésben

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGALATA:

Szerdán, január 11-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Reg. Ferdinand uton levő Salva orv. gyógyszerár.

A II. kerületben a Stefan cel Mare uton levő Jahner R. gyógyszerár.

A III. kerületben a Carol uton levő Mária gyógyszerár.

A IV. kerületben a Bratianu utcában levő Diana gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Előléptetések és kinevezések a rendőrségen

A hivatalos lapban megjelent az előléptetett és a rendőrséghez kinevezett rendőrvisztek és tisztviselők névsora. Eszerint Dan Gheorghe detektívet, aki eddig a rendőrzvezérigazgatóságon teljesített szolgálatot, a temesvári rendőrséghez helyezték át. A temesvári rendőrfelügyelőséghez komiszárussá kinevezték Calniceanu Mirceát, Dogaru Gheorghet mint detektívet és Turai Sperantat mint tisztviselőnt. A temesvári rendőrkveszturához kerültek mint rendőrtisztek Clorogariu Constantin dr., Dumitrescu Ioan, Suciu Cornel és Fredoica Marin, Voinescu Sava mint detektív. Görög Nicolae és Negoita Vasile rendőrök és Dumitrescu Mihai mint tisztviselő. — Az oravcai rendőrséghez került mint rendőrtiszt Craciunel Nicolae és mint tisztviselő Ghiomulian Luiza. — A lugosi rendőrséghez Capriciu Marin rendőrtisztet, Marasescu Dumitru detektívet és Gastianul Iuliana tisztviselőnt nevezték ki.

(—) Városrendésze i hivatal. A város vezetősége Ciurceu Vasile városi főmérnök előterjesztésére a mérnöki hivatal kebelén belül külön városrendészeti irodát létesített. Ebbe az irodába helyezték át Bodascher Ottó városi mérnököt, aki eddig a központi városüzemű működtető.

(—) SZÜLETÉSEK. Az anvakönyvi hivatalban a következő gyermekek születe jelentették be: Sztoján Mária, Csizmarik Ferenc, Fogjis Ioan, Mot Lucia, Berin Ioan, Boldas Viorica, Barzovan Hortensia Nadia, Barton Krisztina, Periat Elena, Fabcányi János, Boldurean Vasile, Borlovan Mihai, Cornel Ioan, Márki Miklós.

(—) Vasúti nyugberek fizetése. A Casa Muncii kötelékébe tartozó vasúti nyugberek januári járandóságainak kifizetése ma, szerdán, január 11-én, reggel nyolc órakor kezdődik a jőzsefvárosi pályaudvar raktárfőnökségénél.

(—) Elhunyt orsovai jegyző. Oesterreicher Rezső nyugalmazott orsovai városi jegyző 73 éves korában meghalt. Az elhunyt négy évtizeden át működött Orsován. Temetése nagy részvét mellett ment végbe és az elhunyt érdemeit a sírnál Baiaș Ioan városi főjegyző méltatta. Oesterreicher halálát felesége, leányai, unokája és nagy rokonság gyászolja.

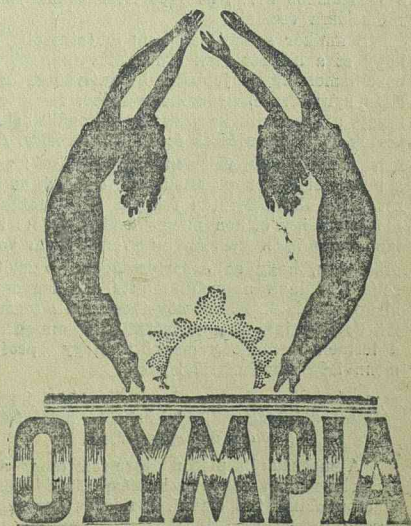
Temesvár szenzációja!

Január 12-től, csütörtöktől, kerül bemutatásra
A SCALÁBAN

a technika és filmművészet csodája

51

nemzet fiainak versengése a világgyőzelemért

I. rész: a „NÉPEK ÜNNEPE”

Nemzetközi film, melyet mindenkinek meg kell nézni

Előadások mindennap 3, 5, 7 és 9.15 órakor.

Jegyelővétel szerdától kezdődőleg minden nap, délelőtt 11—1-ig és délután 4-től. — Ezen filmet Temesváron és a Bánságban kizárólag a

SCALA-MOZI mutatja be

KÖZGAZDASÁG

Ma kezdődött Londonban 21 állam buzakonferenciája

Egyes államok nem bírják a kivitel díjazásával járó terheket.
Az U. S. A. 250 millió dollár értékű gabona kivitele után
90 millió dollár prémiumot fizet

Ma, Kedden ült össze Londonban huszonkilenc állam képviselőiben ugyanannyi küldöttség, hogy a buza helyzetéről tanácskozzék. Ebben a lépésben az angolszász szellem közvetítő megoldásokra, konferenciázásra hajlamos tulajdonságának újabb győzelmet üdvözölhetjük. Az elmúlt husz év számtalan és nagy előkészületek után többé-kevésbé kudarcot vallott konferenciái után, melyek a leszereléstől kezdve az ópiumkereskedelem megrendszabályozásáig minden problémát szőnyegre vettek, eleve bizonyos kishitűséggel néz a világ e megoldásának ilyen neme elé. S ez a nézet ma csak megerősítést nyerhet azokban a nagy ellentétekben, amik más téren választják el a nemzeteket s nem teszik valószínűvé, hogy egy gazdasági részletkérdésben engedékenységet mutassanak egymással szemben azok, akik egyébként élesen elhatárolt táborokban állanak. Másrészt elképzelhetetlen, hogy egy nagyhatalom — a konferenciát az Egyesült Államok londoni nagykövete utján hívta egybe — a teljes kilátástalanság jegyében ültetné az asztal körül valamennyi számottevő ország képviselőit. Feltehető tehát, hogy ha egész megoldást nem is hoz a tanácskozás, talán mégis ki tud alakulni a megértés légköre, amely majd későbbi időpontban alapul szolgálhat nagyobb-mérvű kibontakozás megindításának.

A HÁBORU ÓTA HÁROM KORSZAKON MENT AT A BUZAKERESKEDELEM

Nézzük először, mi teszi tarthatatlanná a mai helyzetet? A háboru utáni években a buzatermelésnek soha nem sejtett konjunkturája keletkezett. A fogyasztóképeség emelkedett s ezzel párhuzamosan az ársvonal is töretlenül haladt felfelé. Csakhogy a megkezdődő autarchikus irányzat egyre nagyobb nehézségek elé állította az európai termelő államokat. A tengerentúli, tehermentesen termelő, frissen feltölt búzaföldek sokkal olcsóbb áron öntötték a gabonát, mint az Óvilág adóssággal megterhelte, minden vonatkozásban rosszabb helyzetben lévő gazdaságai. S ezzel párhuzamosan minden ország a maga határain belül akarta magát ellátni, ami vámemelésre s a vámfalak mögött kedvezményesen magas árakra, a vámfalakra kívül, az exportországokban pedig a rombolásra vezetett.

S amikor semmi jele sem mutatkozott annak, hogy ez a helyzet csak átmeneti volna, sőt az importállamok egyre jobban belemélyedtek az önelátás nyújtotta előnyök kiélvezésébe, akkor elkövetkezett a harmadik korszak: a regionális, államcsoportok közti szerződések és szállítások kora. A buza-helyzet két ponton vált rendkívül labilissá: az egyik a termelési viszonyok eltolódása, a másik az árhelyzet felborulása. Miután minden állam fokozta termelését, s így otthon magas árakat tudott kialakítani, semmilyen kormányintervenció nem volt elég erős arra, hogy az exportországok termelőit elterelje a nálunk nagyobb múlttal és hagyománnyal bíró termelésből. Ennek következtében a termésterület, de még inkább a termésátlag és ennek kapcsán a termelt mennyiség megnőtt. Hogy pedig ez a mennyiség elhelyezhető legyen,

megindult a roham a piacok ellen, mint árrömböléssel, alákínálással, odubent a termelők felé pedig árkiegészítéssel.

A megszükkült piacon természetesen annak a termelőnek van nagyobb kilátása üzletkészségre, aki alacsonyabban tud eladni. S miután így az exportország gazdái nem tudják megkapni a termelői árat sem, a különbözetet az államnak kell pótolnia. Minél nagyobb mennyiségről van szó, annál nagyobb ez az áldozat, tehát minél többet ad el, annál több a kiadása is. Ez az elméleti váza annak a folyamatnak, amelynek hátrányát valamennyi termelő állam érzi. S most ehhez csatlakozott a folyó gazdasági év különös nehézségeivel.

AZ IDEI HELYZET

Az évek óta emelkedő buzaterületen az idén aránytalanul több buza termelt, mint a megelőző évek bármelyikében, mert az időjárás mindenütt rendkívül kedvező volt. Több áru és változatlan piac — ez öketlenül árröszéomlásra vezet.

Ha a szeptemberi háborus hangulat nem jött volna közebe, már előbb beállott volna a piaci zavar,

így azonban az őszi fokozott szállítások feltartóztatás s időt adtak arra, hogy az illetékesek a jövőre nézve megelőző rendszabályok lehetőségét latolgassák. De így is elég megrázkódó hatása volt annak a ténynek, hogy 1937 szeptemberében Liverpoolban 8s 3d volt a buza s egy évről rá — tehát a háborus készülődés közepette — 4s 8d s ennél magasabbra azóta sem emelkedett.

A világpiacon búzaszállításai a termés befektetésétől kezdve az illető hónap közepéig így alakultak:

	1937.	1938.
	ezer quarterben	
szeptember	4.474	7.292
október	11.399	14.858
november	15.607	19.730
december	22.444	27.488

Szemmel látható, hogy nem sikerült nagyobb — a termelőkülönbözethez megfelelően nagyobb — mennyiségeket eladni, csak a szeptemberi készletgyűjtés okozott eltolódást, ami később többé-kevésbé kiegyenlítődt.

Az árlemorzsolódásra pedig végső befolyásul az a körülmény gyakorolt, hogy az argentin termés jobb, mint amilyenre el voltak készülve.

Közel nyolcvan millióval több bevétel volt a temesvári pénzügyigazgatóságon 1938-ban mint 1937-ben

A temesvári pénzügyigazgatóság bevétele 1938. április 1-től december 31-ig, vagyis az 1938—1939. költségvetési esztendő első kilenc hónapjában 710 millió 822.232 lei volt az 1937. év 639.895.989 lei bevételével szemben. Egyenes adóban kilenc hónap alatt 214.861.917 lei folyt be, 1937-ben csak 147 millió 948.369 lei, a többlet tehát 66.877.549 lei. Közvetített adó és bélyegilleték címén befolyt 475

millió 611.316 lei, favalyelött 442.684.562 lei, a többlet itt 14.926.751 lei. Pénzbüntetések fejében beszedtek 17.064.866 lei, 1.110.886 lejjel többet, mint 1937-ben, amikor ez a tétel 15.953.980 lei volt. Különféle tételek címén a pénzügyigazgatóság a mostani költségvetési esztendő elmúlt kilenc hónapja alatt 21.284.131 leit szedett be.

450 millió font értékű arany felett rendelkezik a nyugati államok valutakiegyenlítő alapja

Az Angol Bank transferje után emelkedett a font árfolyama

Londonból jelentik: Az Angol Bank aranykészletének leszállítására az angol gazdasági élet kedvezően reagált. Ismeretes, hogy szombaton 200 millió fontsterling értékű aranyat fizetett be a valutakiegyenlítő alapra, amelyet a hármas érmeegyezményben résztvevő államok, tehát az USA, Anglia és Franciaország létesítettek. Az Angol Bank aranykészletének értéke 230 millió fontsterling, amely 400 millió fontsterling bankjegy fedezetét szolgálja, miután a bankjegykontingens az angol jegybank kétszeresére emelte fel

Az Angol Bank befizetése folytán a kiegyenlítősi alap 450 millió fontsterling értékű arannyal rendelkezik, tehát olyan hatalmas készlettel, amelyvel minden az árfolyamok ellen ítézet, támadásnak ellent tud állani.

A tőzsdén a fontot nyitáskor 4.675 dollár árfolyamon jegyezték a multheti legutolsó 4.6612 árfolyammal szemben, a frankkal szemben 177.43 árfolyamról 176.91-re emelkedett.

— A posta szigorúan behajtja követeléseit. A P. T. T. igazgatósága megkereste a pénzügyminisztert, hogy az adóhivatalok útján szigorúban hajtassa be a postaszolgálat követelését, amely régebbi telefondíjhátralékokból, birságokból, autobuszengedélyekből, stb. áll. Az 1934. április 1 előtti adósságok a folyó pénzügyi év végéig kamatmentesen, készpénzben, konszolidációs állampapírokkal és adóbonokkal rendezhetők és az utóbbi esetekben a teljes névérték vétteitük számításba, nem az árfolyam. Azok a tartozások, amelyek 1934. április 1. után keletkeztek, csak készpénzzel fizethetők.

Konstantinovic Karesi

cigány- és jazz-zenekarával bálók, lakodalmok, házimulatságok zeneszolgálatát vállalja. — III. Doja-uca 24.

Az angol pénzügyminiszter szerint véget ért a gazdasági válság

Londonból jelentik: A Sunday Times közli Sir John Simon angol pénzügyminiszter nyilatkozatát, amelyben az új gazdasági év várható kilátásairól nagyon optimisztikus kijelentéseket tett. Az angol pénzügyminiszter nézete szerint az a gazdasági válság, amely 1937. szeptemberében kezdődött és 1938. májusában érte el mélypontját, ma már egészen megszűntnek tekinthető és

az új esztendő további gazdasági fellendülést hoz.

Simon ezt a véleményét arra alapítja, hogy az Egyesült Államokban már hosszabb idő óta a gazdasági helyzet javulása figyelhető meg és az amerikai gazdasági viszonyok az utóbbi évek folyamán valóságosan a világgazdasági barométer szerepét töltötték be.

Az angol pénzügyminiszter optimista felfogását különben nagyon sok angol gazdasági és pénzügyi szakértő osztja és újví nyilatkozataikban mind nagyon reményteljesen nyilatkoztak az 1939. év várható eredményeiről.

Arfolyamok, gabonaárak

KEDD, JANUÁR 10.

A hivatalos devizárfolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint: 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befigyelendő. Dinár 2.89—3.05, pengő 25 és 26.60—27, német márká 32—39, felár nélkül.

A borsági gabonapiacra a buza iránti érdeklődés megelégnült, de nagyobb üzlet még mindig nem tudt megindulni a szállítélehetőségek hiányában. A tengeri irányzata szilárd és a belföldi szükséglet részére élelnek kereslet mutatkozik. A piaci árak a következők: temesi buza 390, torontáli buza 400, örlöképes tengeri 335, korpá 300, zab 430, takarmányár 390, tavaszi árpa 380, muharmag 310, napraforgómag 370, kismalmi liszt a 30/70-es beszállásból 740, nagymalmi liszt 760 lei százkilónként.

(=) A PIACI ÁRAK TEMESVÁROTT tegnap a hetipiacra a következők voltak: tojás darabja 3 lei, szárazbab kilója 12—14 lei, lencse 12 lei kilónként, kalarabé darabja 1—4 lei, sárgarépa és paszternák kilója 4—5 lei, hagyma 5 lei, fokhagyma 8 lei, torma darabja 1—2 lei, vörös cékla kilója 4—5 lei, káposzta fejenként 3—6 lei, kelkáposzta fejenként 2—4 lei, téli retek fejenként 2—3 lei, zöldpetrezselyem csomónként 1—2 lei, levesbe való zöld-só csomónként 2 lei, tejjel 45 lei literje, főzővaj 60—72 lei, teavaj 80 lei kilónként, méz 44 lei kilónként, alma 6—20 lei kilónként, tömött liba 160—250 lei, csirke párja 35—70 lei.

= A „SZABOTT ÁRAK” TÖRVÉNYES BEHATÁLAT KÉRIK. A galatii Kereskedelmi és iparkamara emlékiratot adott be a nemzetgazdasági minisztériumhoz, amelyben kéri, hogy a detailkereskedelemben törvényerővel hozzák be a szabott árak rendszerét. A beadvány rámutat arra, hogy a szabott árakra a tisztességes kereskedelmnek van szüksége, amely nem akar a vevő szakismeretének hiányával visszaélni és az áruért meg nem felelő értéket kapni.

= HÁROM GAZDASÁGI TÖRVÉNY KI-HIRDETÉSE. A Monitorul Oficial január 9-iki száma a következő gazdasági jellegű törvényeket közli: 1. A mezőgazdasági minisztérium átszervezéséről. 2. Az exportkereskedők és exportatermelők egyesületeinek megszervezéséről. 3. A bányák ügyvezetését irányító igazgatóságának létesítéséről és megszervezéséről szóló törvények.

= EGYPTOMBÓL HOZNAK BE NYERS-GYAPOTOT. A nemzetgazdasági minisztériumban Jordan államtitkár a napokban érkezőre hívta össze az ország pamutfont üzeminek képviselőit. Az érkezőt tárgya a folyó évi nyersgyapot ellátás kérdésének megvitatása volt. Jordan államtitkár bejelentette, hogy a kormány Egyiptomból akar nagyobb mennyiségű nyersgyapotot beszerezni és ennek érdekében fokozni kívánják az Egyiptomba irányuló exportot, azaz, hogy a gyapot ellenértékére meg legyen a fedezet.

= Ösükként a francia költségvetési hiány. A francia pénzügyminisztérium kimutatta szerint az 1938. évi költségvetési hiány kerék számban 15 milliárd volt és az 1937 évi deficitel szemben 3 milliárd csökkenést jelent. A behozatal 3 milliárd 500 millió frankkal, a kivitelt 6 milliárd 647 millió frankkal emelkedett.

SPORTSESEMÉNYEK

Minden csapat játékrendszerét az ellenfél stilusa szabja meg

Gyorsaság a labdarugás lényege. — A csatároknak minden helyzetből tudniuk kell kapura löni

Minder Frigyes volt szövetségi kapitány a magyar labdarugás rendszerével foglalkozva, olyan megállapításokat tesz, amelyek általános értékűeknél fogva, bármely labdarugó csapatnak hasznára válhatnak. A volt magyar szövetségi kapitány észrevételeit a következőkben ismertetjük:

A magyar labdarugásnak három korszakát állapíthatjuk meg. Az első korszakban a „hajrástílus” uralkodott, az erőből való és a gyorsaságon alapuló játék. Az akkori játékosok ezt a rendkívüli erőfeszítést igénylő játékmódot 90 percig végig bírták.

A technikai fejlődés korszakában a játék művészebbé lett ugyan, de már veszített gyorsaságából és előtérbe léptek a technikai bravurok. A technikai hova-tovább öncél lett; a cselezések és a labdaleadások már nem szolgálták kizárólag a játék eredményességét tételét.

A JÓ TULAJDONSÁGOK MELLETT SÜLYOS HIBÁK IS VANNAK

1. A csatárok fogyatékos lövőképessége. Ezt én egészen rejtélyes dolognak tartom, hiszen nem bizonyítványos a lövőtudomány elsajátítása. Ha az ember a trénerrel beszél, valamennyien elismerik, hogy milyen fontos a csatár minden helyzetből való lövőképessége, de arra nem tudnak magyarázatot adni, hogy játék közben miért hagynak ki mégis elsővonalbeli csatáraink is, kedvező lövőhelyzeteket? Miért tudják a magyar trénerok a külföldi játékosokat, például az olaszokat és a franciákat a góllövésre megtanítani és miért nem tudják magyar tanítványainkat?

2. Nagy hiba nálunk, hogy a szélsőkre való játék egyoldalú, vagy pedig azt teljesen elhanyagolják. Sokszor fordul elő, hogy olyan kitűnő szélsőink, mint Titkos, Tánzos, stb., negyedórát állnak és hiába várnak labdára. Az is gyakran fordul elő, hogy következetesen csak az egyik szélsőre játszanak, noha a másik fedezetlen. Ez talán arra vezethető vissza, hogy a mi csapataink keveset használnak a rendkívül hasznos és az angolok által előszeretettel alkalmazott kereszt-passzokat, amelyekkel az ellenfél védelmét legjobban lehet zavarba hozni. Itt

az angol példakép volna követésre méltó. A brit csapatok játékában a támadás nagyrészt a szélsőkre van alapozva.

3. Komoly hibák vannak a játékosok gyorsasága körül. Különösen futballistáink startja nem elég gyors. A legutóbbi világbajnoki döntő alkalomával szembevetve formában ütközött ki játékosaink lassúsága a rendkívül gyorsabban olaszokkal szemben. Ezen a téren tehát speciális munka vár tréneinkre.

ISMERD FEL AZ ELLENFÉL JÁTÉKRENDSZERÉT ÉS AHOZ ALKALMAZKODJ

Ami a taktika kérdését illeti, az a véleményem, hogy minden csapat játékrendszerét az ellenfél játékmódora szabja. Ha ismerjük az ellenfelet, akkor aszerint kell taktikánkat megválasztani, hogy melyik ponton erősebb és melyiken gyengébb az illető ellenfél. Ha nem ismerjük az ellenfelet, úgy véleményem szerint, általános irányelvül elfogadhatjuk azt a hadirendet, hogy a szélső fedezetek az ellenfél szélső csatárait fogják, a hávédék pedig a középső hátrább húzódó középfedezetel együtt, az ellenfél belső csatárait igyekezzenek semlegesíteni. Ennél általában a nyílt támadójátéknak vagyok a híve és ha gyengébb ellenféllel kerülünk szembe, akkor semmi esetre sem vonnám hátra az összekötő csatárokat, hanem meghagynám őket elől. Természetesen, ha olyan ellenféllel kerülök szembe, amely erősebb, mint az én csapatom, úgy változtatnom kell a taktikán és ez esetben hátra lehet vonni az összekötő csatárokat és a középfedezetet is, akit a támadások elindításánál ilyenkor a hátravont összekötők helyettesíthetnek.

Véleményem szerint ez lenne az ideális futballstílus, amely egyenesen magában a régi játék gyorsaságát és a csatárok minden helyzetből való lövőképességét — a mai technikás játékkal. Ez körülbelül megfelelne a jelenlegi skót stílusnak, amelyet legutóbb Glasgowban volt alkamam megcsodálni és amelyet ezidőszent a legfejlettebb futballstílusnak tartok.

Sport hírek mindenfelől

Humis megszaktította szabadságát és visszatért Bucurestibe. Humis, a Venus görög származású játékosa, aki szabadságának egy részét Görögországban töltötte, megszaktította szabadságát és visszatért a fővárosban. Humis szabadsága január 25-ig tart, ennek ellenére csak két hetet töltött otthon, míg a hátralevő 15 napot Bucurestiben tölti el.

Döntetlenül játszott a Venus jégkorongcsapa a a Dragos Voda együttesével. A Venus jégkorongcsapata néhány nap óta Cernautiban vendégszerepel, ahol több mérkőzést bonyolított. Legutóbb a Dragos Voda csapattal ütközött meg, amellyel 2:2 arányban döntetlenül végzett.

Amerika résztvesz a jégkorong világbajnokságon. Amerika részvétele a jégkorong világbajnokságon mindeztideig bizonytalan volt, mert az amerikaiak túl magas igényekkel léptek fel. Végül is elfogadják a rendezőbizottság ajánlatát, így az Egyesült Államok együttese Európába jön és résztvesz a világbajnoki küzdelmekben. A csapat érkezését január 18-ra jelezték.

Ösüttörtökön játszta utolsó mérkőzését Görögországban a román csapat. A román B. válogatott csüttörtökön játszta utolsó mérkőzését Görögországban. Ezután Pireus válogatottjával ütközik meg. A város válogatottjában Helmis P. Vazos, Simeonides és Rangos válogatott játékosok is játszanak, azaz, hogy a görög csapat komoly játékerőt képvisel. A pireusiak revansot akarnak venni az elszenvedett vereségért, éppen ezért a román együttes tagjainak nagyon jól kell játszaniuk, hogy harmadik mérkőzésüket is megnyerjék. A mérkőzés Diamandos vezeti.

Februárban hívják egybe a labdarugószövetség közgyűlését. Az FRFA közgyűlését január hónapra tervezték. Ettől a tervtől a szövetség vezetői később elálltak és úgy határoztak, hogy a közgyűlést február hónap elejére hívják egybe.

Szerződést ajánlottak fel Szadovszkynak Görögországban

Szenzációs hír érkezett a görög fővárosból. Arról van szó, hogy az Etnikos előnyös szerződést ajánlott fel Szadovszkynak a Juventus válogatókapusának. Szadovszkynak három éves szerződést ajánlottak fel, ezenkívül nagyszerű állást is. A játékos még nem válaszolt az ajánlatra, de valószínűnek látszik, hogy az ügvegben az utolsó szót Szadovszky fiatal felesége mondja ki.

Husvétii tornát rendeznek Budapesten és Bécsben

Richard Ziegler, az Ausztria gazdasági igazgatója vasárnap Budapestre utazott, hogy a tervbevetett husvétii torna ügyét megtárgyalja és végleges megállapodást kössön. Az előzetes tárgyalások eredményeképpen első nap Budapesten, második nap pedig Bécsben játszik le a mérkőzéseket. A husvétii torna résztvevői az eddigiek szerint magyar részről a Ferencváros és a Hungária, míg német részről a Rapid és az Ausztria.

DÉLI HÍRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

KÖNYVEK

* **HUIZINGA: A középkor alkonya.** A kötet tartalmából kiemeljük: Az élet arca a középkorban. A pokol völgye és a szebb élet vágya. Az élet feszültsége. Lovagság és papság. Emberi egyenlőség és nemesség eszméje. Lovagrendek és fogadalmak. Politika és háború. Művészet és élet. A gondolkodás formái. A szimbólizmus alkonya. Az új forma eljövetele. A realizmus. Huizinga: A középkor alkonya. Athenaeum kiadásban jelent meg, 193 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár.

FÖLDI MIHÁLY: A párisi menyasszony. A modern társadalmi és lelki problémák vizuális erejű boncolója, legújabb könyvében új novelláit gyűjtötte össze. A mesterei komponálóképesség, a jellemző erő, mondanivalóbeli gazdagság, dinamikus feszültség és mozgalmasság, mely az író jellemzi valószínűségi iskolapéldáit mutatja a novella nehéz műfajának. Ez a puritán író mellöz minden eszközt, cícomát, ami pusztán helyet tölt, gazdag mondanivalója, állandó problémáival telítettsége néha valósággal szétveti a kis epika keretét. Izgató, izig-vérig modern, lázasan mai kis írásai azt a figyelmet érdemlik, mely a merész kísérletező, a problémáktól vissza nem riadó írónak kijár. Athenaeum kiadásban jelent meg, fizve 132 lei, kötve 178 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár.

Rádió

SZERDA, JANUÁR 11.

Bucuresti, 6.45: Ritmikus torna, orvosi tanácsok, hanglemezek, háztartási tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Luceafáru zenekar.

19.05: Hanglemezek. 19.50: Művészeti krónika. 20.05: Táncclemezek. 20.40: Dem. Paulian előadása. 21: Szalonzene. 22: Hírek, sport. 22.15: Hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: Sandu Marcu zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: A költő házassága. Felolvasás. 11.45: Egy halhatatlan szerelem árnyékában Krasznahorkán. Felolvasás. 1.10: Katonazenekar. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hanglemezek. 3.35: Hírek. 4: Elelmiszérak. 5.15: Diákféltóra. 5.45: Hírek. 6: Rádió a rádióról. 6.15: Trombini-Kazuro zongorázik. 6.45: Martos. (Csalóközi kép). Előadás. 7.15: A magyar nyelv tisztaságáért. 7.20: Kurina Simi és cigányzenekara. 8.05: Hírek. 8.23: „Iphigénia Aulisban”. Dalmü három felvonásban. 9.40: Külügyi negyedóra. 10.50: Hírek, időjárásjelentés. 11.40: Hírek német és olasz nyelven. 11.50: Hanglemezek. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.30: Olasz nyelvoktatás. 8.05: Kurina Simi és cigányzenekara. 10.30: Mikszáth Kálmán a kerületében. Előadás. 9: Táncclemezek. 10: Hírek. 10.20: Szalonzene.

Bécs 19.20: Zenekari hangverseny. 21.10: Szimfonikus zene. 22.15: Szimfonikus zene. 23.30: Bécsi zene.

Belgrád. 19.15: Lemezek. 22: Népdalok. 22.30: Lemezek.

Milánó. 20.20: Tarkazene. 22: Operett. 24.15: Táncczene.

Strassburg. 20.30: Tarkazene. 21.30: Zenekari hangverseny. 22.14: Zenekari hangverseny.

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 12.

Bucuresti. 6.45: Ritmikus torna, orvosi tanácsok, hanglemezek, háztartási tanácsok. 12: Országóra. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: Hangleme-

zek. 15.20: Közlemények. 18: Gyermekeóra. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Kulturális aktualitások. 19.15: Kamarazene. 20: Ion Pillai előadása. 20.15: Arturo Gofman énekel és Paul Jelescu zongorázik. 21.15: Szimfonikus hangverseny. Közben: Hírek, sport. 23.05: Hírek. 23.15: Hanglemezek. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Rimaszombat. Felolvasás. 11.45: Hogyan öltöztessük gyermekeinket? Felolvasás. 1.10: Eugén Stepat balalajkazenekara. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Szalonzene. 3.35: Hírek. 4: Elelmiszérak. 5.15: Ahol a hálókocsi aluszak. Előadás. 5.45: Hírek. 6: Mezőgazdasági félóra. 6.30: Operaházi zenekar. 7.35: A magyar nyelv tisztaságáért. 7.40: Pusztai Sándor és Bó-dás János verseiből ad elő. 8.05: Hírek. 8.20: Horváth Jancsi és cigányzenekara. 9: „A vendég”. Rádiódrama három felvonásban. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11: Hanglemezek. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 12: Hírek angol és francia nyelven. 12.10: Sári Elemér és cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6: Ilinczy László jazzzenekara. 6: Egy portugál kereskedő útja a XV. században. Előadás. 8: Horváth Jancsi és cigányzenekara. 8.25: Angol nyelvoktatás. 9: Eyssen Irén énekel. 9.30: Hanglemezek.

Bécs. 19.50: Kis kabaré. 21.10: Hangjáték. 22: Lemezek. 22.20: Lemezek. 23.45: Szórakoztató zene.

Belgrád. 19.30: Lemezek. 21: Népdalok. 21.30: Lemezek. 21.40: Szimfonikus hangverseny.

Milánó. 18.15: Operarészletek. 22: Operaelőadás. **Strassburg.** 20.30: Szórakoztató zene. 21.30: Zene. 22.15: Tarka est. 23: Mese-operett.

Varsó. 20: Szórakoztató zene. 23: Lemezek. 24.05: Lengyel zene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fűrdő s gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés nem közölhető. Házasság szavankint öt lei, minden más rovatban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett), Grósz-traffic, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari. IV. kerület: March-traffic, Piata Kiütt. — Nogrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Tele. fon 45—06, — Vittek-traffic, Bul. Carol 54, — Galgóczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefo- —13.

Alkalmazás

Ugyes szőlőművelés, család, aki pincéhez is ért és 6 hold szőlő megmunkálására vállalkozik, azonnalra keresetlik. Ajánlatokat Alexandru Giurita notar comunai Bocsa-Română, județul Caras. 571

Szorgalmas és megbízható mindenest keresetlik, jelentkezni délután 2—4-ig IV. Str. Mircea Vodă 1. 580

Állást keres

Mosást, vasalást, takarítást vállal szorgalmas fiatalasszony. Cím a kiadóban. 2848

15.000—20.000 lei kaucióval fix állást keresek. Csakis garancia képesek jelentkezzenek. Címeket „Garancia” jellegre a kiadóba kérek. 582

Lakás

Hónapos szobák Lei 1.300-ért Splendid szállodában. 2856

Bútorozott szoba, fürdőszoba használatlaltal és esetleg teljes ellátással (két személynek is) azonnalra kiadó. Cím a kiadóban. 3529

Kiadó kapualatti bajárral bíró bútorozott szoba, fürdőszoba használatlaltal, kívánatra reggeli és ebéd kosztal. Cím a kiadóban. 3530

Kiadó IV. kerület központjában 3 szoba, fürdőszobás, földszinti lakás 2 ezer leiert azonnalra. Ugyanott fekete maszív ebédlő jutányosan eladó. IV. Bulev. Berthelot 4. 579

Bútorozott szoba folyóvízzel, fürdőszoba használatlaltal az erzsébetvárosi villanegyedben március 1-től kiadó. Cím a kiadóban. 581

Adás-vétel

Kétszemélyes ottomán jó állapotban lévő megvételre kerestetik. Címeket kérem a kiadóba leadni. 4023

Deszka válasz fal és egy tiszta ágy matracokkal sürgősen kerestetik. Címeket a kiadóba kérem leadni. 578

Ada-Kalehról Rahát (szultánkenyér)

Legfinomabb róza, narancs, vanília, málna, citrom, barack és csokoládé, kimérve, vagy szép kivitelű csomagolásban tetszés szerint nagyobb darab, vagy apróra vágva. Rendelésre minőség szerint: Finom lei 44. — Különlegesség lei 60. — Lokum lei 86 árban. postán, vagy vasuton promt szállit

Matics Mihály, Orsova
Depozit de Rachat dela Ada-Kaleh

Arlejtési

versenyfárgyalás

Az ursenii r. k. templomnak vako-lási munkája február 5-én délután 2 óra 30 percor nyilvános versenyfárgyaláson kiadatik. Jótállási garancia 5 százalék, egyéb feltételek naponta Kiss György róm. kat. egyház községi elnöknel valamint a költségvetés is ugyanott megtekinthető.

Urseni, 1939. január 12.

KISS GYÖRGY
egyházközségi elnök

Ha szép akar lenni?

Használjon **KYLKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant és liliompuvert, h á r o m színben.** Kapható kizárólag a

Városi

gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” I. Piata I. C. Brătianu.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejtethetlen férjem, a jó édesapa, após és rokon,

KANASZ NAGY IMRE

elhalálása alkalmával bennünket vigasztaló szavaikkal felkerestek, drága halottunkat utolsó útjára elkísérték, virágdo-mányukkal az elhunyt emlékének kegyelettel adóztak, ezzel nagy fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton hálás köszönetünket.

A gyászoló család.

Hirdessen a
DÉLI HIRLAP-ban

Nyomtatja a „HIRLAP” tipografia și editura S. I. n. c. Arad.